

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A mindennapi kenyér.
Falk Miksa és a volt nemzeti pártiak.
Az uj-szent-annai zendülés.
Letartóztatott járásbíró.
Nagy vasuti szerencsétlenség a gyoroki pályaudvaron.
Szerelmi dráma Aradon.
Ingyen kenyér!
Öngyilkos lelkész.
Regény-Csarnok: A szürke asszony. Irta:
Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

A mindennapi kenyér.

Arad, január 14.

Leborulunk Arad szab. kir. város nagy és jó szíve előtt. Nemesak szellem, izlés és felvilágosodottság uralkodik e városban, hanem ép annyi nemeslelkűség, tapintat és áldozatkészség.

Mi az önkényes adakozásra szólítottuk fel városunk nemes lakosságát. Csak az adjon az éhezőknek, ki tud adni és ezek közül is csak olyanok, kik szívesen adnak. A jó szívekhez fordultunk és nem a gazdagokhoz. Mert miként vannak szegények, kik kész örömet megosztják azt, amijök van a szükölködőkkel, úgy vannak gazdagok is, kik nem hisznek az éhségben, a nyomorban. Érthető is, hisz nincs közvetlen tapasztalatuk.

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Nem gúny-e Krisztus tana mindaddig, míg vannak szükölködők? A felebaráti szeretet első feltétele, hogy ne engedjük éhezni azt, kit isten a maga képére megteremtett. A szegény embernek jó szíve van, felesleges is ahhoz prédikálni, mert tudja, hogy embereken segíteni a legtisztább, a legnagyobb öröm.

Hála istennek, a gazdag emberek nagy része is így gondolkozik. A társadalmi jogok, emberi kötelességekkel járnak. A kinek pástétoma, tortája, déli gyümölcse és bora van, az nem alhatik nyugodtan, ha felebarátjának kenyere nincsen.

Van-e joga az egyik embernek a másik felett itélkezni? Oh igen, ha a másik, aki itélkezik, a kötelességét teljesítette. „Ne itélj, hogy meg ne ítéltesél.“ Nagyon természetes: kinek büftöke van, az nem fog kenyeret lopni. Adjunk ingyen kenyeret és tegyük jobbakká az embereket!

Oly kijelentést is hallottunk, hogy az „ingyen kenyér“ növeli a szocializmust és a dologtalanságot. Könnyűletesség irgalmas istene, hallod-e ezt a rágalmazást?

Ezek a nagy emberismerők talán az éhséggel és az üres gyomorral akarnak a szocializmus ellen küzdeni? Ezek a nagy emberismerők bizonyára lelki szemekkel még nem láttak szegény embert és életükben még nem voltak éhesek. Mert az két dolog: jó étvágygyal birni és éhesnek lenni. Az ő nagy emberismeretüktől és társadalmi tudományuktól éhen halhatnának a szegény emberek. De azért jó tanácsos mindig kéznél vannak. „Menjen dolgozni“, mondják a nyomorultaknak.

Közvetlen tapasztalásból meggyőződünk: a ki dolgozni tud, az nem kér ingyen kenyeret. Talán van kivétel is, csak-hogy a kivételekből nem alkotják meg a szabályokat.

A ki tegnap és tegnapelőtt megfordult az „Ingyen-kenyér“ helyiségében, az tudja, látja, érzi, hogy mi a nyomor, mi az éhség. Az látja, hogy nemesak templomban imádkoznak az emberek. Az ima az nem szavakból áll, az félig hála, félig meghatottság. Itt a filantropia emberszeretetet vet és hálát arat

Van-e nagyobb káromlás, mint az éhség és van-e nagyobb istenáldás, mint a kenyér? A ki az „Ingyen-kenyér“ hajlékába megy, az mint jobb ember kerül ki onnét. Ez a hajlék az emberszeretet iskolája, nem pedig a szocializmusé.

És Arad város közönsége ezt az ő nemes, jó szívével megértette. Megértette, hogy ez az intézmény egy nagy szükség-pótol, hogy itt egy nagy emberi kötelességet kell teljesíteni. És könyekig megható az a tapintat, az a diszkreczió, a melylyel ezt a jótékonyaságot gyakorolja. A legtöbbje az adakozóknak arra kér, hogy nevüket ne írjuk ki. Meg kell értetni ezekkel a jó szívekkel, hogy itt csak az átvevő maradhat névtelen, az adakozó pedig a jó példára és a leszámolásra való tekintetből nem. Erre azután beletörődnek az adományozók.

A tizennyolczadik század legnagyobb bölcsésze, ki erre a századra rásütötte egyéniségének és tudományának bélyegét, ki fenéig élvezte a földi dicsőséget, nem a halhatatlanságról elmélkedett halálágyán, hanem abban talált megnyugvást, hogy kevés jót tehetett életében. „J'ai fait un peu de bien, c'est mon meilleur ouvrage“ ezekkel a szavakkal lehelte ki lelkét és átment egy más világra.

Ha jót teszünk, ne okoskodjunk, mert a jóból nem származhatik rossz. „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat“ fentartás nélkül. Adjunk ingyen-kenyeret az éhezőknek.

Az uj-szent-annai zendülés.

(Főtárgyalás a törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ötödik nap.

Arad, január 14

Ma már némileg barátságosabb volt a nagy tárgyaló terem. Az ablakok hasadékait, hol eddig besivított a szél és beteggé tette a vádtanács több tagját a hideg, meg a léghuzam, betömdösték vattával s ez a kis segítség türethetővé alakította a teremben való tartózkodást. Így kilátásunk van rá, hogy a főtárgyalás most már akadály nélkül lefolyik.

Két érdekes tanu vallomásra került ma a sor. Délelőtt Schill József megyei főjegyzőt, délután Páris Gábor világi járási főszolgabíró hallgatta ki a törvényszék. A főszolgabíró vezette tudvalevőleg az emlékezetes bíróválasztást, ő oszlatta fel annak idején veszedelmes működése miatt Bauer Vereint is. A haligató közönség, de meg a sváb vádlottak is nagy érdeklődéssel néztek az ő kihallgatása elé. A főbíró vallomásaiban teljesen megvilágította az uj-szent-annai állapotokat s nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a szövevényes ügybe tisztán be is lehessen látni.

A nagyérdékű vallomást alábbi tudósításunk kapcsán lehető részletességgel közöljük.

A főjegyző, mint tanu.

Fábián Lajos kir. ítélőtáblai bíró, főtárgyalási elnök, reggel 9 órakor megnyitván az ülést, a törvényszék folytatta a tanu kihallgatását.

Schill József megyei főjegyző volt az első kihallgatott tanu. Az általános kérdésekre előadja, hogy 28 éves, uj-panáti születésű, róm. kath. vallású.

Azt a deputációt, mely a bíróválasztás napján Schöller jelöltése miatt Uj-Szent-Annáról bejött, az alispán távollétében ő fogadta. Kihallgatta a küldöttség vezetőjét, Oszter Györgyöt s az általa előadott sérelmeket jegyzőkönyvbe foglalta. Oszter fenyegetődött előtte az esetben, ha a vármegye az ő kívánságait nem teljesítené. Tanu figyelmeztette Osztert, hogy viseljek nyugodtan magukat, s a községben mindennemű erőszakoskodástól tartózkodjanak. Oszter így felelt: Jöjjön, a minék jönni kell. Erre eltávoztak. Tanunak magára az ügyre vonatkozólag közvetlen tudomása sincs.

Barabás Béla dr. azt kérde a tanutól, hogy a közigazgatási bíróság határozata után miért nem indított a vármegye fegyelmi vizsgálatot Páris Gábor főszolgabíró ellen? Miért nem tartotta a főjegyző hivatalos kötelességének erre az alispánt figyelmeztetni?

Elnök: Ez a kérdés nem tartozik ide, tanu nem tartozik felelni rá.

Oszter György, a főjegyzővel szembesítve, tagadja, hogy a tanu által hangoztatott fenyegető szavakat használta volna.

A főjegyző vallomására letette az esküt.

Lényegtelen vallomások.

Kress Jánosné, a következő tanu, abszolute nem emlékezik vissza semmire. Vallomásra meg sem eskettette a törvényszék.

Ackermann Mihályné a zendülő asszonyok csoportjában csak azt a kettőt ismerte fel, kiket a csendőrök agyonlőttek.

Becker Jánosné, a kisbíró felesége a lövések zajára jött elő szobájából. Ekkor látta, hogy Reinhardt né vörös kézzel a kuthoz fut, sebét kimosni. A zendülésről a lövésekig nem tud semmit. Őt ekkor a jegyzőhöz küldték, a jegyző pedig a postára, egy sürgönyvel, a melyben újabb csendőr-segélyt kértek. Azt tudja, hogy Adelmán állt a zendülő csoport élén.

Hermann Emma a hetipiaczon hallotta, mikor Göpfrih Jánosné és Frank Józsefné mise előtt beszélgettek, hogy álljanak össze és menjenek a község házához. Hogy az asszonyok miért akartak gyülekezni, tanu nem vette ki a beszédjükből. Azok közül, kik a község háza ablakait bedobálták, nem tud senkit megnevezni. Tanuval Göpfrih Jánosné és Frank Józsefné e vallomás után szembesítette a törvényszék. Természetesen mindkét vádlottat tagad.

Lesz ujság mindjárt!

Hermann János fazekasmester unokaöccse Jeszl Józsefnek, a volt bírónak. Zendülés előtt a hetipiaczon járt buzát vásárolni. Azt észre vette, hogy a nép gyülekezik, de hogy miért, nem tudta. Majd átment a község házára, a hol Molnár csendőr jó reggelt kívánt neki. Megkérdezte, mi ujság?

— Majd lesz itt ujság mindjárt, — felelt a csendőr.

Tanut a zendülés alatt a folyosó melletti lépcsőre szorították az asszonyok, kik a csendőröket és a tanácstermet megdobálták. Erre történtek a lövések. A csendőrök és a kisbíró előzőleg folyton csitították a tömeget, kérték, hogy menjenek vissza, de az asszonyok nem hallgatták meg a jó szót. Akkor egyébként már vissza se mehettek volna, mert a hátul állók folyton előre nyomták a tömeget.

Védő: Ha akartak volna, visszamehettek volna az asszonyok a tömeg miatt?

— Már akkor nem.

Oszter azt kérdi a tanutól, hogy mikor ő a község házára ment, állt-e az udvarban, vagy az utcán csendőr?

— Nem láttam egyet sem.

Terhelő tanuk.

Müller József tanu azt állítja, hogy az asszonyok mögött férfiak álltak, ezek nyomták előre az asszonyokat a csendőrök szuronyáig. A tömeg élén emlékezete szerint Szeiler Antalné és Müller Andrásné álltak. A zendülés részleteit nagy bőbeszédűséggel mondja el s így fejezi be vallomását:

— Többet nem tudok, nem akarok hamis esküt tenni. Nekem mindegy, akár ez a partei, akár a másik partei győz.

Tanu megesketése után elnök a tárgyalást öt perczre felfüggesztette.

Kaiser András tanu a bíróválasztás körülményeire tett vallomást. Azt állítja, hogy a kandidáció után a többség Jeszl József nevét hangoztatta, Schöllert alig egy-két ember. Arra is emlékszik, hogy mindjárt a jelölések kihirdetése után kiabáltak az „abstimmen“ szót. Az Aradra bejött deputációnak tagja volt ő is. Magáról a zendülésről keveset mondhat, mert annál nem volt jelen, csak a lövések zajára ment oda. Mikor a küldöttséggel Aradra jöttek, a vasuton azt beszélt Eberwein József, hogy az asszonyok holnap meg fogják a bírót szegyeníteni.

Eberwein tagadja, hogy ezt mondotta.

Adelmann Ferenc nem hallotta, hogy a jelölések kihirdetése után kiabáltak volna az „abstimmen“-t. Ez a tanu Bleicziffer Józsefre és Tenczlerre vallott terhelőleg.

Védő: A bíróválasztásnál melyik jelölt mellett volt?

— Jeszl mellett.

— A csendőrök a zendülés kitörése előtt hol tartózkodtak?

— A tanácsteremben.

Hermann Jánosné tanu lényegtelen vallomást tett.

Miután most hosszabb tanuvallomás következett, elnök a tárgyalást déli fél egy órakor felfüggesztette s annak folytatását délután 3 órára tűzte ki.

A főszolgabíró vallomása.

Elnök d. u. 3 órakor a folytatolagos főtárgyalást megnyitotta.

A tanuk közül elsőnek kihallgatták Páris Gábor, 41 éves, aradi születésű, róm. kath., világi járási főszolgabírót. Rokonságban, perben a vádlottakkal nem áll, az esemény által anyagi kára nincs, csak morális kárt szenvedett.

A főbíró részletesen elmondotta a tényállás előzményeit, lefolyását és következményeit. Előzőleg már izgatottak voltak Szent-Annán a kedélyek az iskolaszék felosztatása és egyebek miatt. Az új iskolaszéki választást ő vezette, már akkor tapasztalta, hogy a községi képviselőtestület több tagja nem áll azon a nivón, hogy ilyen aktusban részt vehessen. Schöllert figyelmeztette is, hogy ne huzzanak ujjat az iskolaszékkel, igyekezzenek annak tagjaival összeférni. Már azt is erőszaknak minősítették, hogy az iskolaszék régi tagjai lemondottak.

A kedélyek izgatásához hozzájárult a Bauern-Verein szentannai fiókjának felosztatása is. Sűrű dépkatációzások voltak nála Schöllér érdrkében, hogy őt jelölje a bírói állásra. Hogy Schöllert miért nem jelölte, erre talán nem is kell válaszolnia, mert a kandidáció diskreczionális jogát képezte.

A legelő-kérdés miatti elégtelenség oka az volt, hogy egyesek, kivált a volt zsellérek, nem tudták megérteni, miért osztatja fel a törvényszék egészen a kis-moróci pusztát, a mely magántulajdon volt és a fazekas-varsándi határban fekszik. Azelőtt e területet osztatlan bírtokként használták a zsellérek, a felosztásban pedig egyesek izgatása nyomán sérelmet láttak. A volt urbéres-föld és a zsellér-legelő felosztása összekeveredett előttük, nem voltak tisztában a helyzettel, e miatt elégtelenedtek. A főbíró megejtette e tárgyban a vizsgálatot s indítva érezte magát rámutatni arra, hogy bizony itt hiba történt, mert a megyei mezőgazdasági bizottság véleményét sem hallgatták meg előzőleg. E miatt a főbíró felterjesztést tett s a nagyváradi kir. tábla a törvényszék előző eljárását megsemmisítette. A legelő-felosztás további sorsába nem folyt be, de érdeklődött utána, mert Oszter György, a nép vezére és kolomposa többször megfordult nála és kérdezősködött az ügy következményeiről.

A legelőfelosztás ügye.

Elnök: A legelő díjak behajtása miatt nem volt önnél küldöttség?

— Igenis volt. Oszter a táblai végzés meghozása után azzal izgatta a kedélyeket, hogy hiába tömtek a gazdagok zsebet, mert a „közös“ legelőben részes mindenki, nemcsak a szegények. A legelő-kárpótlás fizetését megtagadták, én figyelmeztettem őket, hogy ez a törvényes rend felforgatása volna, mert ingyenes legelőről szó sem lehet. — Ennek a megbolygatását megakadályozandó, az eljárásomat utasítottam, hogy a követelést kellehetlen szigorral hajtsa be, mert ebből az alaptól különböző fizetéseket kellett a községnek teljesíteni. Most újból küldöttséggel jött hozzám Oszter és Ráb József. Arra kértek, vonjam vissza a rendeleteimet, a mit persze én nem tettem meg. Panasszal járultak tehát a földművelésügyi miniszterhez, a ki Németh József dr. miniszteri titkárt leküldötte helyszíni vizsgálat tartására. Ertesültem, hogy erre az alkalomra Oszterék zavargást, népcsődületet terveztek, de intézkedtem, hogy a község lehetőleg nyugodt maradjon. Németh

dr. meggyőződött arról, hogy eljárásom és a községi előjáróság magatartása ez ügyben korrekt volt, a mit értesére adott a népnek is. A nép azonban kicsufolta a miniszteri titkárt, a kinek így a lejövetele teljesen meddő volt.

— A legelő-díjak behajtására tett ön ezután intézkedést.

— Igen. Oszter és társai azt kérték, hogy függeszsem fel a díjak behajtását, később önkényt megfizetik. Ez iránt a hatósághoz nyomban árttam s a vizsgálat tartamára a pénzek beszédését felfüggesztették.

A Bauern Verein-ről.

Elnök: Micsoda inkokból történt a Bauern Verein felosztatása?

— Tudomásomra esett, hogy ez az egyesület politikai, alapszabályai pedig nincsenek jóvá hagyva. Politikai emóciók, majd megyebizottsági tagválasztások, képviselő testületi választások alkalmával tapasztaltam, hogy a legjobban polgárokat mind kibuktatták a választások alkalmával. Én a választásokra semmi nemű befolyást nem gyakoroltam, de mikor azt az eredményt láttam, hogy a legderékabb, legtekintélyesebb gazdákat mind elejtik, ennek az oka után fürkésztem s megtudtam, hogy a Bauern-Verein-ben tanácskoztak meg, kiket választanak meg és kiket fognak kibuktatni.

A községi előjáróság értesített a bíróválasztások előtt, hogy egy vándortanár előadást akar tartani a Bauern Vereinben, a mire engedélyt kér. Nekem feltűnt a dolog, utána néztem, van-e az egyesületnek alapszabálya s rájöttem, hogy nincs. A miniszterium egyenesen meghagyta, hogy a Verein az alapszabályok megerősítéseig működését egyáltalán meg sem kezdheti. Én tehát táviratilag beszünttettem a fiók működését s megtagadtam az előadás megtartását is. Ezen intézkedéseimet a belügyminiszter szintén jóvá hagyta.

A főbíró és a bíróválasztás.

Elnök: Mikép folyt le a községi tisztújítás január 16-ikán? Legyen szives körülmélyesen elmondani.

— A képviselőtestület megalakítása után az ujon választott bizottsági tagok Oszter György vezérése alatt tisztelegtek nálam s jóindulatomat kérték. Ugyanakkor szóba hozták, hogy mikor lép az ő megbízásuk hatályba, mert az iskolaszék ujjaalakítására csak a régi képviselői tagokat hívták meg. Én megmagyaráztam nekik, hogy addig, míg én a képviselőtestület megalakulásra össze nem hívom s egyébként is egész január 1-ig nem lép érvénybe működésük. Ebben részben megnyugodtak, ámbár disputálni kezdtek velem, hogy a nép támadja őket azért, a miért az iskolaszéki választásba nem folytak be.

A bíróválasztás napján reggel 8 órakor már a község házában voltam. Akkor még gyéren csoportosultak. Pont 9-kor a jegyző lakásáról átmentem a községi tanácsterembe s a választási eljárást megnyitottam. A terem zsufolásig tömve volt. A formalitások középette a régi előjáróság lemondott, a községi bíró átadta a pecsétet stb. Ezután hangsúlyoztam, hogy a kijelölés joga a főszolgabírót illeti, a mi szabálszerűleg végbement. Alig 30—40 főre tehető választóközönség volt csak együtt, a többi csupa csőcselék. A választási eljárást beszéddel megnyitottam s enuncióztam, hogy a bírói állásra több pályázó jelentkezett, kik közül törvény adta jogomnál fogva hármat jelölök.

Mint ilyenkor szokás, rögtön neveket kiáltottak, én Jeszl nevét hallottam ugyszólván egyhangulag kiáltani. Ketten-hárman kiáltották csak az udvaron Schöllert nevét. Csendre intetem a jelen voltakat. Ebben Oszter György is segélyemre volt, egyébként is ő állott a nép élén, mint vezér. Csendhez jutva konstatoáltam, hogy szavazást nem kértek, ennélfogva Jeszl közfelkiáltással megválasztott bírónak jelentettem ki. Ezt elmondottam magyarálat és németül, azután visszamentem a tanácsterembe. Az újból megválasztott bíróért küldöttséget menesztettek s én rövid beszéd kíséretében átadva

neki hivatali jelvényeit, kivettem tőle a hivatalos esküt.

Ezen aktus alatt Oszter György felhevült állapotban beszélni kezdett, hogy nincs beenyugodva az eredménybe s követeli, hogy Schöllert is jelöljem. Mivel óriási kiáltozást vitt végbe, mely sértette a képviselőtestület méltóságát, rendreutasítottam s megvontam tőle a szót azzal, hogy ha akar, panaszt tehet. Erre Oszter és több társa tüntetőleg elhagyta a termet, e szóval:

— Menjünk, itt már többé nincs szükség ránk!

— Aztán folytattuk a tisztujtást — mondotta tovább a fősztolgabíró. — A közgyűlésnek ez a része csendben, a legnagyobb nyugalomban folyt le, a határozatokat jegyzőkönyvbe vétettem s azt nyomban hitelesítettem. Bíróválasztás után, a mikor végig mentem a folyosón, *abcsug* kiáltozást és egyéb ordításokat hallottam. Háromszor-négyszer hozzá kellett fognom a lecsillapító beszédhez, míg szóhoz juthattam. Egyenesen Oszterhez fordultam s felkértem, csillapítsa le az udvarban álló tömeget, a mit ő karjának egyszerű felemelésével meg is tett. A publikum legnagyobb része ittas volt. Én higgadságomat el nem veszítve folytattam a többi állásra a kijelölést s a választás a tanácssteremben lévő józan elemmel baj nélkül lefolyt.

Választás után.

A főbíró így folytatta vallomását:

— Mikor már a jegyzőkönyvet hitelesítettük, Oszter György többekkel herontott a tanácssterembe s egy ívet nyújtott át azzal, hogy ők követelik, mikép új bíróválasztás legyen s arra Schöllert is jelöljék. Én igyekeztem lecsillapítani, megmagyaráztam neki, hogy a tisztujtás már teljesen befejezést nyert, kértem, térjen magához s intse nyugalomra a népet is. Ha panasza van, tegye meg az alispánnál és várja be annak eredményét. Oszter azt mondta, hogy neki nincs semmi panasza ellenem s úgy vettem észre, hogy csakugyan le is csillapultak. A déli vonattal aztán Oszterék bejöttek Aradra az alispáni hivatalba.

Végül arra kértem a képviselőtestület tagjait, hassanak oda, hogy a pártoskodás megszűnjék s a községben csend, nyugalom, egyetértés és béke legyen. Azután a jegyző magánlakásába tértünk, hol a választás részleteiről hosszabb ideig elbeszélgettünk a község számos előkelőbb polgárával. Ezek megnyugtattak engem, hogy a *csöcselék* zajongott csak, de már holnap le fognak csillapulni. Mégis szükségét éreztem annak, hogy oda hívjam a csendőrs parancsnokát.

Meghagytam neki, hogy a másnapi betipiaczra való tekintetből az őrsöt tartsa össze s a szon.széd őrsökből is vonjon be néhány embert arra az időre, míg a kedélyek teljesen lecsillapulnak. Déli 11 órakor a kiállott izgalom után, de teljesen megnyugodva a lakosság magatartásába, hazatértem Világosra. Megjegyzem még, hogy akkori cselédem, a ki újszent-annai leány volt, hazatértemkor kérdőzködött nálam a bíróválasztás eredményéről s megtudva azt, hogy Jesztl lett újból a bíró, így kiáltott fel:

— No akkor tekintetes uram nagy baj lesz Új-Szent-Annán!

A mit Oszter követelt.

A főbíró a következőkben azokat mondotta el, a miket a zendülésről magáról tudott. A község háza megostromlásánál, a lövéseknél nem volt jelen, mikor megérkezett, már nyugalom volt a községben. Csak néhány nekibusult embert lehetett látni, a kik még mindig elégtelenkedtek.

Elnök: Visszatérne a bíróválasztás lefolyására, legyen szives megmondani főbíró ur, Oszter György micsoda szavakkal adta át önnek a jelölést kérő ívet?

— Azzal, hogy ő követeli Schöllert kandi-

dátatását és a választás befejezése daczára is szavazást kér.

— Egy ívet adott át önnek Oszter, vagy többet?

— Határozottan mondhatom, hogy csak egyet. De legyen szabad megjegyezni, hogy Új-Szent-Anna község lakossága nagyon jól tudja, hogy tiz választó aláírásával a jelölés megtétele után szavazást lehet kérni, a mit több ízben meg is tettek. Ez alkalommal azonban nem kértek szavazást.

— Nem történhetett meg, hogy az írást idején beadták Oszterék, de az eltévelyedett az asztalon?

— Nem. Ez meg nem történt.

— A kandidáció eredményének kihirdetése után kértek szóbelileg szavazást?

— Szóbelileg sem kértek, határozottan mondhatom, ezért jelentettem ki Jesztl-t közfelkiáltással megválasztott bírónak.

— Az „*abstimmen*“ szót nem kiáltozták a választók?

— Határozottan mondhatom, hogy nem, mert ez esetben *okvetlenül elrendeltem volna a névszerinti szavazást.*

Még egyszer a Bauern-Verein.

Barabás Béla dr. védő intézett ezek után néhány kérdést a fősztolgabíróhoz a legelőfelosztás s az iskolaszéki választások részletei felől. Majd a *Bauern-Verein* felosztására tért át, azt kérdezve, miért nem hallgatta meg a szentannai fiók tagjait, van-e alapszabályuk, vagy nincs?

— Azért, — felelt a főbíró — mert kezeimben volt a belügyminiszteri rendelet, a mely megtiltotta, hogy a szentannai fiók meg is kezdhesse működését.

— Mikor történt a fiók felosztása?

— Kevéssel a községi tisztujtás előtt.

Védő: A *Bauern-Verein* tagjai mikép, hogyan politizáltak? Mik azok a politizálási motívumok, melyek alapján egy egyesületet lehet csukadni?

— Gazdasági egyesület lett volna, de a Vereinban állandóan politikai kérdések megvitatásával foglalkoztak.

— Miért bántotta a fősztolgabíró urat az, hogy a választók egyes régi bizottsági tagokat elejtettek? Egy szóval miért akarta korlátozni a választók szabad elhatározását?

— Ahhoz csakugyan nekem semmi közöm nincs, nem is befolyásoltam én a választókat, de megfigyeléseket kellett tennem, a mire éppen a *Bauern-Verein*-nél szemben — mint az eredmények megmutatták — nagy szükség volt.

— Tud a főbíró ur arról a pártoskodásról, mely Új-Szent-Annán évek óta fenn áll a gazdagabb és a szegényebb néposztály között?

— Erről többször hallottam. Hallottam azt is, hogy a liberálisabb jelfogásu elemeket azzal fenyegették, hogy a házaikat felyguyjtják.

— A bíróválasztáskor hány csendőr czirkált a község háza előtt?

— Egy sem. Egy négytagu járőr volt csak jelen, az is a folyosón tartózkodott.

— A kandidáció utáni felkiáltásokból nem vette ki a főbíró ur, hogy a választók szavazni akarnak?

— Nem.

— Oszter és társai is hallották a jelöltetést?

— Feltétlenül, mert ott álltak közlemben.

— Nem kérdezte meg főbíró ur, hogy akar-e valaki szavazást kérni?

— Nem emlékszem rá, de valószínűleg megkérdeztem.

— Igaz-e, hogy *Totterer* András és néhányan előzőleg főbíró urnál jártak s azoknak megígérte, hogy okvetlen el fogja rendelni a bíróválasztásnál a szavazást?

— Nem igaz.

— Hát az igaz-e, hogy főbíró ur Schöllert megígérte, hogy őt jelölni fogja?

— Nem ígértem senkinek semmit.

A szavazást kérő ív.

Az elnök felszólítására most Oszter György azt magyarázta meg a fősztolgabírónak, mikép adta át állítólag a kandidáció kihirdetése után a szavazást kérő s a Schöllert jelöltetését kérő két ívet, egyszerre. Oszter azt mondja, az egyik ív *leesett a földre.*

A főbíró határozottan állítja újból, hogy csak egy ívet vett át előzőleg, a másik ívet pedig, melyben szavazást kértek, már akkor, mikor a választás eredményét enuncziálta. Ez tény.

Oszter ezzel szemben is megmarad a vallomásánál.

Vita az eskü felől.

Következett most a megesketés kérdése. Védő ellenzi a fősztolgabíró megesketését, mert vallomásában ellentmondásokat lát. Az ügyész arra való tekintetből, hogy a tanu vallomása ellenmondónak semmi tekintetben sem bizonyult, kéri a megesketést.

A törvényszék visszavonult tanácskozni s *Fábián* Lajos dr. elnök rövid várakozás után kihirdette az eredményt, mely szerint a törvényszék a fősztolgabíró megesketését *elrendeli*, mert tanuvallomásaiban oly állítás, melyről az bizonyult volna be, hogy nem való, *egyáltalán nem foglaltatik.*

Páris Gábor főbíró még csak azt teszi hozzá, hogy ő nem jelentkezett magától tanunak, hanem polgári kötelességét teljesíti, midőn itt megjelenik, de mivel a védő előbbi kijelentése becsületét érinti, e tekintetben a közigazgatási bíróság döntésére hivatkozik, melyben világosan ki van mondva, hogy „a választási elnökként szerepelt fősztolgabíró eljárása törvénybe egyáltalán nem ütközik“ s hogy az ő eljárása teljesen jöhíszeműnek minősítetik. Ezt szükségesnek tartotta elmondani, válaszul a védő ügyvéd főnnebbi szavaira.

Védő azzal korigálja magát, hogy ő sem támadni, sem sérteni nem akarta a főbíró, de joga volt hozzá, hogy azt a kijelentést tegye, a mit tett, a melyhez készséggel hozzáteszi, hogy abban semmi sértő, vagy bántó szándék nem volt. Ő főleg az *érdekeltség* miatt szándékozott kifogásolni a megesketést.

Erre a tanu letette az esküt.

A többi tanu.

Domokos alügyész indítványára *Schöllert* Andor beidézését és tanukép való kihallgatását elrendelte a törvényszék.

A következő tanu *Marksteiner* Józsefné volt, a ki lényegtelen vallomást tett. *Hacker* Jakab községi végrehajtó a község háza ostromának már ismert részleteit mondotta el. *Steiner* Miklós kántor *Totterer* András ellen tett terhelő vallomást. *Ackermann* Mihály fazekasmester Ráb József ellen vallott.

Néhány jelentéktelen tanu kihallgatása után elnök a tárgyalást este 8 órakor berekesztette s annak folytatását holnap reggel 9 órára tűzte ki.

TÁVIRATOK.

A porosz királyság jubileuma.

Bécs, jan. 14. Ferencz Ferdinánd főherceg, a ki ő felsége képviselőtében jelen lesz a porosz királyság 200 éves jubileuma alkalmából tartandó ünnepeken, holnap este utazik Berlinbe. A főherceg Drezdában egy napig fog időzni.

A kínai bonyodalom.

New-York, jan. 14. Egy Pekingből ideérkezett tegnapi keletű távirat jelenti, hogy *Csing* herceg a közös jegyzéket szombaton, *Lihungcsang* pedig vasárnap aláírta.

A transzváli kérdés.

London, jan. 14. Kitchener lord jelenti Pretóriából e hó 13-áról, hogy különböző ütközetek voltak, melyekben a burokat visszaüzték. A veszteség mindkét részről csekély. Egy ütközötben Senekal mellett elesett Dupresz parancsnok és nyolcz bur.

London, jan. 14. A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából e hó 12-éről: 800 bur Beyer parancsnoksága alatt ma reggel a Kaalfonteinbe vezető táviróvonal szétrombolása után megtámadta a harmadik pályaudvart Pretóriától délre. A helyőrség 120 emberből és egy hadnagyból állott. A burok körülférték az állomást és állandó fegyvertüzelést folytattak ellene. Egy angol katonának sikerült a burok sorain át az olifonteini pályaudvarra eljutni, a honnét Pretóriába táviratozott egy pánczélos vonat kiküldéséért. Haladéktalanul erősítéseket küldtek. Időközben sikerült a helyőrségnek a burokat visszaszorítani a nélkül, hogy veszteséget szenvedett volna. A burok három sebesültet hagytak hátra. Mielőtt visszavonultak, levegőbe röpitették a Kaalfonteinba vezető vasutat.

Fokváros, jan. 14. Százhusz burból álló osztály bevonult Tullbaghkolobba, Fokvárostól 100 mérföldnyire. A beaufortwesti kerületben is mutatkoztak burok.

Falk Miksa és a volt nemzeti pártiak.

(A szabadelpvűpárt ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 14.

Az újévüi üdvözlések alkalmával Falk Miksa és a volt nemzeti pártiak között egy kis differenzia támadt. Ez utóbbiak Falk beszédének egy passzusát sérelmesnek találták magukra nézve. Ma nyert befejezést az ügy az országgyűlési szabadelvű párt értekezletén.

Podmaniczky Frigyes pártelnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy napirend előtt Falk Miksa kíván szólni.

Falk Miksa: Engedje meg a tisztelt értekezlet, hogy türelmüket a napirend előtt néhány perczre igénybe vegyem. Legnagyobb sajnálatomra azt tapasztaltam, hogy a beszédnek, melylyel újév napján a miniszterelnök urat üdvözöltem, egy passzusa kellemetlen félreértésre adott alkalmat, melyet helyreigazítani kötelességemnek tartok.

Kijelentem, hogy távolról sem volt szándékom bárkit is megsérteni, a párt azon tagjai közül, kik a jelenlegi miniszterelnök kineveztetése alkalmával a pártba beléptek; nem volt célom ezeket politikai multjokban és működésükben bántani, vagy olyan tételt állítani fel, melyből folyólag azok belépése a szabadelvű pártba integritásuknak legkisebb csorbitásával járt volna. En beszédemnek illető helyén csak annak akartam kifejezést adni, hogy a szabadelvű párt, mely jelenleg a miniszterelnök programmja alapján áll, számban megszorodva, egyesült erővel és lelkesedéssel csoportosul programmja és vezére körül. Kérem a tisztelt értekezletet, méltóztassék e nyilatkozatot tudomásul venni. (Általános helyeslés.)

Szell Kálmán néhány szót kíván hozzáfűzni a nyilatkozathoz. Arra kéri az értekezletet, hogy tekintse a korrekt nyilatkozat után befejezettnek az egész inczidentst, mert valamennyien, akik itt egye-

sültek, azon programm alapján állanak, melyet szóló annak idején a Házban előterjesztett. Ezen egyesülésünk — ugymond a miniszterelnök — bona fide, minden utógondolat nélkül történt és helyt állottunk e programmért mindannyian két év óta. Azokat az elveket akarjuk érvényesíteni, azokat a feladatokat megoldani, melyeket e programm magában foglal. Sok feladat vár ránk a jövőben és így semmi szükség, hogy bolygassuk azt, ami valaha elválasztott bennünket. (Helyeslés.) Kéri, hogy e kérdés további discussió tárgyát ne képezze, hanem térien felette napirendre a párt. (Helyeslés.)

Elnök kijelenti, hogy a párt Falk nyilatkozatát egyhangulag tudomásul veszi és ezzel áttér a napirend többi pontjaira.

Nagy vasuti szerencsétlenség a gyorokipályaudvaron

(Összeütközött tehervonatok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14.

A gyoroki vasuti állomáson ma reggel halálos szerencsétlenség történt. Két teljes sebességgel haladó tehervonat közel a vasuti indóházhoz, nyílt pályatesten egymásba ütközött. Az összeütközésnek áldozatai is vannak. Az egyik vonat fűtője a szenvedett sérülések következtében a pályatesten meghalt, a vonat kísérői pedig — egy kivételével — súlyos sérüléseket szenvedtek.

Az összeütközés oka eddig még kiderítetlen. Annyi a körülményekből előre megállapítható, hogy mulasztás volt a szerencsétlenség előidézője. A vizsgálat van hivatva kideríteni, hogy a felelőség ezért kit terhel.

Már a délelőtti órákban elterjedt Aradon a szerencsétlenség híre csak hogy a valónál tulzottabb formában. Ugy beszéltek, hogy az Arad felől jövő tehervonat megállás nélkül futott keresztül a gyoroki pályaudvaron s az Erdély felől Gyorokra érkező másik tehervonattal ütközött össze nyílt pályatesten, úgy, hogy a vonatkísérő személyzet öt tagja meghalt. A valóság szerint egy fűtő és három fékező súlyosan megsebesült.

Az eset hírére tudósítónkat kiküldtük a szerencsétlenség színhelyére, ki a következő részletes tudósítással számol be a történetekről.

(Előzmények.)

Hajnalban 4 óra után indul Aradról Erdély felé az államvasutak 680. számú tehervonata, melynek Gyorokon kell találkoznia 5 óra 40 perczkor a Tövis felől Aradra érkező másik tehervonattal. A paulisi állomáson van a második találkozó — rendes körülmények szerint — hol az aradi be szokta várni az Erdély felől érkező második tehervonatot.

A tehervonatok járása és találkozása azonban igen sűrűn szokott változást szenvedni a szállításra váró terhek mennyisége és a személyvonatok közlekedése folytán. A menetrendben, vagy a találkozásokban beálló változásokat aztán táviratilag közlik egymással az egyes állomások vezetői. Így történt ma is. Paulisról jelezték, hogy a második tehervonat, a 641-es számú onnan elindult s Baraczkán várja be az aradit.

Kevéssel a jelzés megérkezte után az Arad felől Gyorokra érkezett tehervonat, mielőtt

az első vonattal, Gyorokon való találkozást bevárta volna, az állomásról kiindult. A vonatvezető — amint következtetni lehet — megfélekedett arról, hogy előbb Gyorokon kell bevárnia az első 661-es számú tehervonatot, abban a tudatban, hogy Baraczkán találkozás lesz, jelt adott és a gyoroki állomásról kiindította az Aradról indult 680-ast.

(Az összeütközés.)

Alig haladt ki két kilométernyi távolságra a gyoroki állomástól a tévedésből elindított vonat, a ménesi kanyarulatnál, szemben a vinczellér-iskolával, teljes sebességgel közeledett az erdélyi tehervonathoz.

Mindakét vonatvezető észrevette néhány méternyi távolságról a közelgő szerencsétlenséget, s mindketten azonnal ellengőzt adtak. Ekkor azonban már késő volt, az összeütközést nem lehetett elkerülni.

A harmincz-negyven waggonból álló vonatot egy pár méternyi uton megállítani lehetetlen, ami ez esetben annyival inkább ki volt zárva, mert mindkét vonat, a gyoroki is, teljes sebességgel haladt.

A szerencsétlenség előrelátható volt. Alig tíz méternyire állott egymástól a két kolosszus. Mindkét mozdony erős fűtytel jelzte a veszedelemre, mire a vonatkísérők is figyelmessé lettek, az erős ellenfék azonban alig lassított valamit a sebességen, s a két vonat iszonyu robajjal egymásba ütközött.

(Az áldozatok.)

Mire a mozdonyok vészjele figyelmessé tette a vonatokon lévő személyzetet a közelgő veszedelemre, már a menekülésre alig lehetett gondolni. Utolsó perczben, mikor a két vonat már már egymáshoz ért, ugrottak le a fékezők a waggonokról, melyek köszénnel, nyers vas és faszállományokkal voltak terhelve.

A nagyobb sebességgel haladó tövisi vonat fűtője Farkas Zsigmond az első áldozata a szerencsétlenségnek. Mikor a mozdonyról le akart ugrani, lábát elkapta a mozdony felhágója s a vonat kerekei tőle elválták a szerencsétlen embernek jobb lábát, karját, felső testének, jobb oldalát pedig teljesen összeroncolták.

Közvetlenül ezután következett be az összeütközés. A mozdony szerkocsija, mely szinig tele volt köszénnel, az összeütközés folytán kisiklott, feldúlt s Farkast, ki fél testtel fektült a pályatest mellett, maga alá temette. Az óriási súly roncsokká nyomta össze a szerencsétlen fűtőt, akinek Aradon családja, felesége és két gyermeke van. Iszonyu látvány volt a megcsonkított embert látni, mikor a munkások a hosszú munka után kiszabadították az óriási súly terhe alól.

Az összeütközés következtében Nagy Endre vonatvezető karján és lábain, Vári Gyula málházó fején és karján, Hajdu Arzen, az Erdély felől jövő vonat vezetője pedig fején és nyakán szenvedett súlyos természetü sérüléseket.

(A késő éjjeli órákban írjuk e sorokat s így nincs alkalmunk meggyőződni, hogy Farkas Zsigmond az Aradi Közlöny előfizetői közé tartozott-e. Ha igen, úgy Farkas Zsigmond családja lenne az első, mely 3000 korona biztosított összeget hiánytalanul megkapná. Ugyanez áll a többi súlyosan sebesültekre nézve is.)

Az erdélyi vonat személyzete közül csak a legutolsó waggonon volt fékező menekült meg kisebb sérülések árán. Általában a nagyobb sérüléseket ezek kapták, miután vonatjuk nagyobb sebességgel haladt, mint az aradi.

A sebesülteket a gyoroki állomásra vitték be s egy raktár-szobába helyezték őket, hol az időközben megérkezett orvosok vették ápolás alá.

A középső waggonban egy ember volt, ki

három lovát hozta be Aradra. Gyanutlanul állott a waggon ajtajában, mikor az összeütközés történt. A nagy robajra a lovak megijedvén, gazdájukat a waggon ajtajából kilökték, ki így épen megmenekült. Lovai közül azonban egyet a kocsik összezuhtak, kettő pedig elszaladt.

(A vizsgálat.)

A gyoroki csendőrök vezetője ma délelőtt a következő táviratot küldte az aradi ügyész-séghez:

Ma reggel a gyoroki vasút állomás végén két tehervonat összeütközött, több ember megsebesült és egy meghalt. Kérem a vizsgálatra a kiszállást.

A ügyészség indítványára a törvényszék vizsgálóbírója elrendelte a nyomozást s ennek folytán Nyirő Géza vizsgálóbíró Parecz Gyula dr. és Auszterveil László dr. törvényszéki orvosok kíséretében a helyszínére utaztak. Megjelent ott a hatóság képviselőjében Lovich Gyula, a radnai járás szolgabírája is.

Az orvosok felboncolták a szerencsétlen véget ért Farkas Zsigmondot, kit a ma esti 9 órai vonattal szállították be Aradra.

A vasutak kára eddig még teljességgel megállapítható nem volt. A két mozdony és kilenc waggon teljesen tönkre ment, több kocsi megsérült. A személyvonatok közlekedése a pályatest rendbehozásáig átszállással történik, a tehervonatok közlekedését pedig erre az időre beszüntették.

Amint a vizsgálóbíró megállapítja, hogy kit terhel felelősség az esetleges mulasztásért, úgy a bünygyi eljárást ellene megindítják.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Coralie és társa, bohózat. (Páros bérlet.)
Szerda: Csepürágók, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Ejjél után, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Ejjél után, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Madarász, operette. (Páros bérlet.)

* Trilby. A hipnozisz drámája játszódott le csekély számú közönség előtt. A főszereplőkben megvolt az iparkodás, de sajnos — az eredmény nem állt vele arányban. Turchányi Olga igen kedves és bájos Trilby volt és ott, ahol az érzelmeinek kellett dominálni, sok helyütt igaz is volt a suggeszió és annak hatásának kimutatásában már több volt az igazság és ezen jeleneteit zajosan meg is tapsolták. Kihívásban és virágban bőven volt ma este része. Svengali nehéz szerepét Palágyi játszotta még pedig elég tisztességes sikerrel és elég dámoni erővel, bár kissé túlhatotta beszédjében a yargont, és tulerősen átcapott a lengyel zsidó karrikaturájába. Helyesen fogták fel szerepüket László, Nemess, Rubos és Bács, ezzel az előnyvel azonban nem dicsekedhetett Erczkövy, ki mind nagyon bohózos kedvben volt. Kisebb szerepében is kiváló nyújtott Kalocsa Róza, ki talán maga sem tudja, hogy miért kelljen neki folyton öreg anyókákat játszani. Ez a szerep talán inkább felelt volna meg Bácsné szerepkörének. Említésre méltó még Bibor Felicze drámai segédszínésznővé való felavatása, ki ma jutott első ízben kicsiny szerephez — amelyet elég ügyesen játszott meg — még tapsot is kapott.

* Az új Nemzeti színház felépítése a mérnök és építészegylet nagy mozgalmát eredményezte, melyhez, mint Budapestről sürgönyzik, a képzőművészek egyesülete is csatlakozott. Ez ügyben ma Benczur, László, Zala és Fadrusz megjelentek Keglevich gróf intendánsnál, ki két óráig tanácskozott a művészekkel. A tanácskozás eredménye, hogy az új színház színpadi technikai munkálatait Feilner és Hellmer czég tervei szerint fogják megcsinálni, az ösz-

szes többi munkálatokat pedig magyar művészekre, építészekre és iparosokra fogják bízni.

*Sorma-színház Berlinben. Berlinben Sorma Agnes művésznő részére külön színházat építenek.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adakozások. —

Arad, január 14.

Zajtalanul, minden feltűnés és ünnepélyes díkziók nélkül nyílt meg tegnap délelőtt a Tabajdi-utcai kenyeres bolt. Önzetlen, odaadó volt az emberszeretet nevében megindított mozgalmunk, és a szent ügység méltó volt a jótett gyakorlásának tegnapi kezdete és maradni fog annak befejezéseig. Városunk közönségének minden rétegében megdobbant a könyörületes szív, midőn a nyomorban sanyalódók segélyezésére felhívásunk elhangzott és ma midőn a jótékonyág gyakorlása közben oly sok éhezőknek nyújthatunk egy-egy falat kenyeret, midőn a szenvedők ajkáról ellebbent a hála, a köszönet szava, mély megilletődéssel adózunk mi is köszönetet mindazon nemes emberbarátoknak, kik nemesszívü adományaikkal lehetővé tették, hogy az ige ily gyorsan testet öltön.

A Tabajdi-utcai kenyeres boltban Szirmai Antal vezetése alatt egész kis lelkes táboruk az izletes puha kenyér garmadáik között foglalatokodott várva az előre jelzett időt, amidőn a kiosztás kezdetét veszi. Az Aradi nyomda részvénytársaság több derék fiatal nyomdása és Grünblatt Mór okleveles tanító végezték a könyörületes munkáját. A ragyogó tiszta asztalokon szeldesték a kenyereket, a mellék-helyiségben pedig, ahol a fogyasztók részére padok voltak felállítva, kellemes meleg sugárzott ki a kályhából. A helyiség maga oly barátságos képet nyújtott, hogy a fővárosok melegítő helyiségeivel is versenyezhetett.

Pontban 10 órakor megnyíltak a kenyeres bolt ajtai — a jótékonyág szolgálatába önként szegődöttek akcióba léptek és kezdetét vette a kenyérbolt. Elsőnek jelentkezett az asztal előtt egy öreg, világtalan ember, ki ez előtt a cipész-mesterséget üzte és most leirhatatlan nyomorban tengeti öreg napjait. Szótlanul nyújtotta kezét a kenyér után, szótlanul nyújtották át neki és könnyek között falatozott belőle a meleg kályha mellett a világtalan öreg.

És utána jött egy szájalmas sora a kéregetőknek, fogyatékos volt a ruhájuk, rongyos a cipőjük, beesett, sápadt az arcuk, szenvedés és nyomor a tekintetükben — fáztak, dideregtek és éheztek.

Sarlot Domokos főkapitány a kenyérbolt intézői mellé egy negyedmestert és egy közrendőrt állított, kik a kenyér kiosztás ideje alatt egyrészt a kéregetőkre felügyelnek, másrészt a rend fentartásáról gondosnak. A felügyelet erkölcsi szempontból igen fontosnak bizonyul, mert ilyképen elejét veszi a könyöranyadomány intézősége annak, hogy munkabíró, de dologkerülő emberek a jótéteményben részesüljenek a valóban szükséget szenvedők rovására.

A kenyér-bolt falain nagy betűs falragaszok adják az illetők tudtára, hogy

Csak az kérjen, aki éhezik!

mert a nagy közönség áldozat készsége csak az igaz nyomorúságon segíthet, csak a valóban éhezők sorsán nyhithet.

Egy másik falragaszon pedig ez áll:

A kenyér itt fogyasztandó el!

Ennek a felhívásnak pedig meg van az az értelme, hogy a kiosztott kenyér csak az érte könyörgő éhségének csillapítására szolgáljon. De azért nem zárkozott el a kiosztás intézősége már az első napon sem attól, hogy külön adagokat, fél kenyeret, sőt egész kenyeret kiosztson oly szegények között, kiknek otthon éhező gyermekeik vagy hozzátartozóik vannak, kik a zord időben ruházatuk fogyatékosága, vagy betegség miatt a kenyérboltba el nem jöhetnek.

Igy például bejött a boltba egy összetörödött román paraszt asszony, ki mikor megkapta a kenyeret, sirva fakadt és megcsókolta az adományt. Megkérdezte az egyik kenyérosztó, hogy miért sir?

— Mert 7 gyermekem van odahaza, rongyosak szegények, nem jöhetnek ide — de nagyon éhesek.

Egy rendőr elment véle a lakására és ott tényleg meggyőződött arról, hogy egy pajtában összeguborodva 7 testvér didereg a hidegtől és éheznek. Két nagy pécskai kenyeret küldöttünk a nyomor tanyájára és küldeni fogunk mindaddig, míg a kenyérosztás tart.

Egy másik öreg anyóka mankón vándorogott be a boltba. Ezelőtt jobb időket látott a szegény. Amint megkapta cipőjét, betért a mellékszobába és ott melengedve költötte el. Szerényen köszönve már távozóban volt és mikor megkérdeztük, hogy nehezen jár-e — erre sóhajtván igennel felelt. Egy egész nagy kenyeret vitt magával, hogy 2—8 napra is teljék belőle.

Vasárnap d. e. 10 órától délután 4 óráig 357 szegény éhező fordult meg a boltban és mindannyian hálátelt szívvél hagyták el a jótékonyág tanyáját.

Megfordultak a boltban sokan azok közül is, kik adakoznak és lelki gyönyörűséget találtak abban mindannyian, látva, hogy mily Istennek tetsző munkát végeznek ott. Es csakhamar előkerültek a pénztárczáik és az asztalra gyűlt ujabb adományok tekintélyes összegre szaporodtak. Mások pedig segédkeztek a kenyérboltban és izletesebbé tették az éhezőknek a kenyeret, mert érezhették azok, hogy igaz szívből, tisztaszeretetből kapják.

Megható volt, midőn egy 98 éves öreg anyóka vándorogott a boltba. Kipuhattuk a lakását és a kenyeret mindennap a lakására szállítjuk. De a kenyér mellé is fog jutni neki és még számosaknak abból a könyöradományból, melyet jószívü emberbarátok természetben állítanak nagylelküen rendelkezésünkre. Kapnak naponta friss tejet, szalonnát, töpörtöt.

A boltban csak a kenyér került kiosztás alá — de a nagy nyomorban levők lakásába be fog térni az emberszeretet és egészséges étellel fog enyhíteni sanyaru sorsukon. Ezek közé fel lett véve egy 88 éves aggastyán, ki még V. Ferdinánd alatt szolgálta a hazát; továbbá egy volt városi dijak, kinek nyolcz gyermeke van és ki állás nélkül nyomorog a szigorú telben.

Dél felé egy alig 8 éves, okos szemü, sápadt arcú kis fiúcska ezzel állított be:

— Éhes vagyok!

Kapott egy nagy adag kenyeret — jó ízűen, mohón ette meg — kapott egy másikat, és harmadikat is. Szegény kis gyermek — talán hetek óta nem lakott jól, mert hat nagy karaj kenyeret fogyasztott el.

Többen az éhezők közül a rendőrségtől, orvosoktól hoztak ajánló sorokat, melyekben meg volt írva, hogy hozzátartozóik, gyermekük otthon éheznek. Ezek mindannyian egész kenyerekkel távoztak a boltból.

De ki tudná tollal leírni mindazt, ami a

boltban a tigyelő szem elé tárult. Önkényt ajkunkra száll a nagy költő szava:

Ki sohasem ette kenyek között kenyerét,
Ki sohasem virrasztott gondteli éjszakán,
Az nem ismeri az Istenek hatalmát!

A mai napon 420 ember jött be a boltba a kenyérért, de nem volt köztük 2-3, ki munkabíró ember lett volna, — legtöbbször aggastyánok, öreg asszonyok, gyermekek és gyengélkedő betegek voltak azok, kik kenyérért esdekeltek.

Az áldott szivü közönség bőkezű adakozása megengedi, hogy felkereshessük a nyomor hajlékait is és hogy oda vihessük természetben hozzánk jutott adományokat. Azért tisztelettel kérjük ez uton is a jószivü emberbarátokat, hogy az ily nyomorgók neveit és lakásait velünk tudatni sziveskedjenek.

A mai nap folyamán ujabban várakozáson felüli mennyiségben juttattak hozzánk pénzbeli és természetbeni adományokat, melyek minden szónál ékebben beszélnek arról, hogy nem hiába apelláltunk a nemes szivekre.

Első sorban áll az ujabbi adakozók között az *Arad-csanádi egyesült vasutak*, mely kiváló forgalmi intézmény minden egyes alkalommal elől jár a humanizmus szolgálatában. 200 korona adományozásával a csanádi vasutak elsőnek jelentkeztek részvénytársaságaink sorában és ezzel csak ismételve jelét adták annak, hogy a társadalmi életben is nevezetes faktor gyanánt szerepelnek.

Kiváló mértékben vette ki részét a jótékonyág gyakorlásában az aradi tejszarnok szövetkezet, melynek vezetője *Brasch S.* ur arról értesített bennünket, hogy holnaptól kezdve *naponta 30 liter friss tejet küld* az éhezők részére. Mennyire fognak örvendeni a nemes lelkü adományon a szegények apró gyermekei, kik a hiányos táplálkozás folytán már-már elcsenevészedtek, elgyöngültek.

A nagyobb összegü adományozók között szerepel *Matzky Károly* cukrász a *Domonkos* testvérek cég utóda, 50 koronával. — Ez az adomány az egyszerű iparos nemes szivéről tanuskodik, aki becsületes munkájával szerzett keresményéből szenvedő embertársai javára adakozni siet.

Méltó dicséret illeti és elismerés a mészáros és hentes iparosok szövetkezetét, melynek elnöke *Glück Károly* ur közli velünk, hogy az éhezők részére már eddig is *egy métermázsza szalonnát és 50 kilogram tepertőt* gyűjtött össze tagjai között. E természetben hozzánk juttatott adományokat a kenyér boltban nem osztjuk szét, hanem naponként azoknak lakásán fognak kicszlatni, ahol az inség a legnagyobb.

Köszönet illeti *Meer Mór és fia* céget, mely 2 asztalt állított a kenyér boltban rendelkezésünkre és *Czigelbrier és Berta* céget egy tányér-mérleg átengedéséért.

Megható jelét adta a jótékonyágnak *Buzás József* egylovas bérkocsis, aki a bolt elé hajtva látva a jótékonyág gyakorlását 1 korona 20 fillér aznapi első keresményét a jótékonyág oltárára tette. Ez a kicsiny összeg beszél annyit, mint a jómóduak gazdag adománya.

Egyes emberbarátok a legnagyobb fáradozást sem sajnálják a szent ügytől és gyűjtésekkel gazdagítják az alapot. Ily nemes ambíció vezette az *Arad-csanádi vasutak tisztviselői karát*, *Pollák Arnold* szállítót, ki 35 kor. 50 fillért, *Walder Simont*, ki 24 kor. 80 fillért. *Sugár Józsefet*, ki már negyedik ivén közel 100 koronát, *Vidulovics Izidort*, a fillér asztaltársaság elnökét, *Varga Istvánt*, és a *Duria* biztosítótársaság aradi vezérügynökségét.

Áldja meg az isten a nemes lelkü adakozókat!

Mai gyűjtésünk eredménye a következő:

	Korona
Aradi és csanádi egyesült vasutak ...	200.—
Arad-csanádi egyesült vasutak hivatalnoki karának gyűjtése ...	61.80
Matzky Károly ...	50.—
Eles Ármin és neje ...	40.—
Pollák Arnold gyűjtése ...	35.50
Walder Simon gyűjtése ...	24.80
Sugár József IV. gyűjtése ...	22.—
Lillenberg Sándor ...	20.—
„Duna“ biztosító társaság gyűjtése ...	17.—
A „régí városház pincze“ szerdai kuglizó társasága ...	14.—
Varga István gyűjtése ...	12.42
Az aradi m. k. postaigazgatóság tisztikara által Beck B. Lajos díjnok ravatalára tett koszoru gyűjtéséből visszamaradt feleség ...	11.—
Kaufmann Ignác Pankota ...	10.—
Kluge Jenő ...	10.—
Varjassy Árpádné ...	10.—
Kilényi János ...	10.—
Dr. Steinhardt Mór ...	10.—
Bing Hugó ...	10.—
Wechsler József ...	10.—
Neumann Hermann ...	10.—
Lusztig Andor ...	10.—
Weinberger Ferencz ...	10.—
Simay István ...	10.—
Dr. Vas Sándor ...	10.—
G. J. ...	10.—
Dr. Herz Andor ...	10.—
A fillérszaltársaság tagjai Vidulovits Izidor gyűjtése útján ...	6.90
Ritt Gyula gyűjtése ...	6.—
Nyári Testvérek ...	5.—
Hirschl Zsigmond ...	5.—
Lux Josefa ...	5.—
Kárász Elemér ...	5.—
Limbeck János ...	5.—
Steiner Józsefné ...	5.—
Weil Magduska ...	5.—
N. N. ...	5.—
Wittenberger Ármin ...	5.—
Szathmáry ügyész ...	5.—
Bing Béláné ...	5.—
Steiner Adolf ...	4.—
Pless Hermann ...	3.—
Miklós és Sári ...	3.—
Weisz Károly ...	3.—
Weisz Lajos ...	3.—
Stengl Andor ...	3.—
Weinberger János ...	3.—
Czirák Alajos ...	2.—
Auerbach Miksa ...	2.—
N. N. ...	3.—
Münz Sárika ...	2.—
Özv. Münz J.-né ...	2.—
Klein Amália ...	2.—
Buzás József egyfogatu bérkocsis ...	1.20
Iren ...	1.—
Georgiades József ...	1.—
Fischer Samu ...	—20
N. N. ...	—20
Klein József ...	—10
N. N. ...	—10
Mai gyűjtésünk összege ...	754.22
Hozzáadva a tegnapi gyűjtött összeget ...	1646.90
Eddigi gyűjtésünk ...	2401.12

Arad-csanádi egyesült vasutak hivatalnoki karának gyűjtése 33. számú iven Sándor Ede 2 — Hady Antal, Jakabffy Lajos, N. J., Kemény Antal egy-egy korona, Mayer Nándor 40 fillér, Vincze Lajos 40 fillér, Prágai Imre 40 fillér, M. 40 fillér, N. N. 40 fillér Vetsey Jenő 1—, N. N. —40. Kállay Nándor 1—, N. N. —40., a 41. számú iven Belezay János egy —. Tüdös Béla 2.—, Bogszán Károly —50., Mayer Ottó —50., Halász Jenő 2.—,

N. N. —50. Szathmáry Mihály 1.—, Anderschütz Rezső —40., Kotz 1.—, Nyuli János —50. Winkler József, Sebes Ede egy-egy korona, a 40. számú iven Laboda Ferencz 2.—, Kolombán Pal 1.—, Lengyel István 2.—, Boczó Frigyes 1.—, Vas Gusztáv 5.—, Keller 1.—, a 15. számú iven Molnár Károly, N. N., Iványi József, Iványi Józsefné, Schléssinger Adám, Körössy Mihály, Papp, Balassa, E. Illés, Bujdosó Pál egy-egy korona, a 19. számú iven Aggvölgyi János, egy-egy korona. Bérczi Imre —20. ifj. Vass Gusztáv 1.— E. Illés Gábor 1.— a 16. sz. iven Szántó Mihály 1.— Günther —20, N. N. —40. Bedeusz —20. özv. Sandmanné 1.— Szánthó Mihályné 1.—, özv. Sz. Kocsárdy Radó Jánosné 2.—, Mistóth Sándor, 1—, Szánthó Gyula 1.—, 42. számú iven. Kristyó Pecska —40. Günther Battonya 1.—, Izidor Mezőhegyes —40. Nádudvari Cs.-palota 1.—, Tomori Nagylak 1.—, Elemér Apátfalva 1.—, Székely Makó —60, Rónai Ferencz —40, Pálfi Kálmán —40. Tupi —20, N. N. —20, Összesen 6180 korona.

Pollák Arnold 106. sz. iván. Pollák Arnold 1 kor., Weisz —40, N. N. —60, Westmann Zsigmond 1.—, Spitzer Jakab —60, Weisz és Rosenberg —80, Fleischer Adolf —60, Koszka E. —60, Reich E. L. —60, N. N. —60, Póhm és Gedeon 2.—, Rozsnyay M. 2.—, N. N. —50, N. N. —40, N. N. —40, Illic testvérek 2.—, N. N. —40, Zeiner Ignác 2.—, Müller József, Herold Antal, Leichter Lipót, Ladányi László egy-egy korona, Deutsch J., Rosenberg J. 60—60 fillér, Klein S., Kaufman, Kirschner N., N. N. 40—40 fillér, Herstein C. egy korona, Höflich N. egy korona, Kempf N., Suhmann J., N. N., Drescher 40—40, Spielmann M., Kohn Lipót 50—50 fillér, Groszmann B. —40, Grünzweig Adolf —80, Frischmann József, Angele Mátyas, R. S., W. P. B. S. P. Kohut N. egy-egy korona, Ring Zsigmond 1.—, Kutányi J. —40, összesen 3550 korona.

Walder Simon ivén: Walder Simon 3.—, Sonn Adolf 3.—, Hoffmann 1.—, N. N. —30, N. N. 1.—, Kram Gyula 2.—, Szegfű Lajos —50, özv. Nikodem Jánosné 10.—, Werner Samuel 1.—, özv. Werner Lajosné 1.—, Király Paula 1.—, Lócs Emilia 1.—, Összesen 2480 korona.

Sugár József VI. gyűjtése: N. N. 3.—, Glück Dezső 1.—, Szuppi Lajos 1.—, Prokopetz 1.—, özv. Andrassy G.-né 2.—, Több utazó 4.—, Weisz Pál 1.—, Porter Vilmos 1.—, Guttman és Berger 5.—, Guttman Rezsóné 1.—, Telegdi Armin 2.—, Összesen 22 korona.

„Duna“ biztosító társaság ivén: Aradi vezérügynökség 10.—, Laubner József 5.—, Isaáky Imre 2.—, Összesen 17 korona.

Varga István ivén: Varga István 1.—, Kassai Adolf —22, Molnár Zsigmond —20, Schwartz A. 20.—, Krizmanits János 1.—, Pujer Rózi 1.—, Weisz Zsigmond 1.—, Becsey 2.—, Weinberger Ede 1.—, Petrovi 1.—, Moldován —60, Pantotti Angelica 1.—, Wawra Gizella 1.—, Összesen 1242 korona.

Widulovits Izidor ivén. Widulovits Izidor 1 korona, Kálmán István —70, Marton Károly —20, özv. Knapp K.-né egy korona, Knapp Aranka —20, Knapp Károly —80, Varga Endre —60, Hölner János, Kovács Károly, Imbronovits Lázár, Nutola Lajos, N. N. 20—20 fillér, Szuszán Sándor —60, Lube János —40, Tóth István —40, összesen 690 korona.

Ritt Gyula államvasuti tisztviselő második gyűjtésén adakoztak: Hajós Arpad 2 kor., Pránkl Ottó 1 kor., N. N. 1 kor., Patak Emil 1 kor., M. F. 30 fillér, B. O. 20 fillér, X. Y. 20 fillér, N. N. 30 fillér. Összesen 6 korona.

Helyreigazítás. A waggonyári munkások tegnap kimutatott adakozói közül véletlenül kimaradtak *Pröger és Scholtz*. Mindketten 1—1 koronával járultak a gyűjtéshez. Maga a pénz ki volt mutatva.

Gyűjtőivel mindenkinek, aki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

TANÜGY.

Az iskolák és a hideg.

Arad, január 14.

A minap egy közlemény jelent meg b. lapjukban, melyben egy szülő arra hívta fel városunk iskolaszékét, hogy a lehetőség szerint úgy intézkedjék, hogy a zsege koru tanuló-sereg az ilyen hideg időjárás alkalmából egészségében kárt ne szenvedjen.

Azon szives készsége, melylyel a közönség érdekeit mindenkor szolgálják, bátorit fel arra, hogy szives engedelmével a kérdéshez hozzájáruljon és annak keresztülviteléhez irányt jelöljen. Az elemi iskolákban nálunk Aradon a heti óraszám 20—24 óra. Ebből a hittanra esik 2, marad tehát 18—20 óra, a melyek a (csütörtököt is beleértve) 6 napra 3—3 órájával könnyen beoszthatók úgy, hogy a hidegebb években a tanulóknak *naponként csak egyszer kellene feljárnia az iskolába* és ott reggel 9—12 ig szépen elvégezhetik az anyagot.

Ez előnyére válik a tanulóknak, mert 1. nem a legnagyobb hidegben mennének fel, 2. délutánjuk szabad, tehát több idő marad az időöltésre és játszásra, 3. összeegyeztethető az időrend a felsőbb iskolába járók órarendjével és a hivatalos időbeosztásával, 4. nem kellene a távolabb lakó gyermekeknek az iskolában maradniuk az ebéd ideje alatt, 5. a szegény tanulóknak konyhájára járók nem volnának kénytelenek $\frac{1}{4}$ órától $\frac{1}{2}$ -ig az utcán csavarogni, 6. könnyebben lennének beoszthatók a gyermekek magán órái (zene, nyelv, priváta stb.)

Ez előnyére válnék a városnak is, mert 1. nem kellene az osztályokat egész nap fűteni, 2. nem kellene a sötétebb napok délutánjain világitani az iskolákban. Ez előnyére válnék az egészségügynek is, mert az osztályok jobban takaríthatók, jobban és hosszabban szelölthetők; a gyermekeknek pedig megadhatók a *játékdélutánok*, kik a világitásnál vagy félhomálynál való tanuláskor nem rontanak tüdejüket, szemüket.

Ezeket egybevetve ajánlanám, hogy minden évben november 1-től március 15-ig az elemi iskolákban a tanítás d. e. 9—12-ig tartson.

Ez a kérdés, mely ily értelmű rendezés folytán az *oktatási időben eligységet hozna létre*, eléggé fontos arra, hogy az iskolaszékünk — mely mindenkor vezető szerepet visz az egészséges és modern reformokban — foglalkozzék vele; s azt hiszem, hogy ügyes elintézése úgy a szülők, mint a tanügy-barátok körében csak megnyugvást és örömet kelthet,

Egy tanügybarát.

Öngyilkos lelkész.

(Hollósy Ferenc öngyilkossága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14.

A városban ma ismét öngyilkosságról beszéltek. Egy fiatal, alig huszonhárom éves katolikus felszentelt lelkész akart véget vetni az ifjú életnek. Pályájának éppen kezdetén állott a fiatal lelkész (holnap kellett volna parokiáját elfoglalnia) aki kétszer is halántékába lőtt, hogy mindenképen megmeneküljön a súlyos *idegbajtól*, mely mint maga mondta, már kora ifjúságától fogva gyötri.

Értibető feltűnést keltett városszerte az öngyilkosság híre, mert nem mindennapi eset az öngyilkosságok történetében, pedig az utóbbi időben ezek ugyancsak sűrűn fordulnak elő, hogy pap legyen öngyilkossá.

Az öngyilkos lelkész *Hollósy Ferencz, Hollósy Jakab* aradi államvasuti főellenőr legidősebb fia. Ezelőtt négy évvel végezte Aradon a gymnasiumot, s azután teológiára ment. Egy ízben már ott akarta hagyni a papi pályát, később azonban ismét visszatért rá, s a múlt nyáron júniusban el is végezte a teológiát. Ekkor szentelték fel Temesváron s primiciáját júliusban tartotta a mária-radnai templomban.

Nem sokkal első miséje után *Lovrinban*, a dinnye-termelésről híres temesmegyei faluban, a csanádi egyházmegye kerületében kapott parochiát, melyet *holnap, kedden kellett volna elfoglalnia*.

Hat héttel ezelőtt jött haza Hollósy, azóta szüleinél lakott. Délelőttöként a főtéren sétálgatott a mindig pirosképű, szép arcú lelkész, a karácsonyi ünnepek alatt öcsésével, ki a katonai kadétiskola növendéke. Bár gyermekkorra óta komoly, kevés szavú ember volt, öngyilkosságról, vagy ilyen gondolatokról említést senki

előtt nem tett. Mielőtt a papi pályára lépett volna — mondják — foglalkozott az öngyilkosság eszméjével, tervét azonban akkor nem hajította végre.

Ma reggel fél tizkor azzal bucsuzott el szüleitől, hogy elmegy a gőzfürdőbe, mert a feje fáj, megfürdik. Tíz óra lehetett, mikor a gőzfürdőbe ért, hol kádfürdőbe váltott jegyet. Kevéssel azután, hogy a fürdőszolga, ki a kádba vizet készített, a szobából kijött, *két lövés hangja hallatszott ki a Hollósy fürdőkabinjából*. A fürdő személyzete azonnal az ajtóhoz sietett, az azonban be volt zárva s a zörgetésre belülről senki sem felelt. Kinyitották az ajtót, melyhez a szolgáltnak külön kulcsuk van, s *Hollósyt a pamlagon ülve átlőtt homlokkal találták meg*.

Levetkezetlenül, fekete ruhában ült s fejéből a lövés okozta sebhelyeken *patalkozott ki a vér*.

Kétszer lőtt magába a fiatal lelkész. Az első lövést *jobb halántékába* intézte s a golyó a homlokcsontot érte. Másodszor *bal halántékába lőtt*, azonban *halált egy sem okozott*, sőt, mint a fürdő személyzete állítja, Hollósy mikor hozzá bementek *eszméletlenül volt*. Mind a két golyó *a koponyájában van* s szinte érthetetlen, hogyan lehetett ezek dacára folytonosan eszméletlenül.

Az esetet telefonon jelentették be a rendőrségnek, honnan *Murády Almos* rendőrhadnagy ment ki, hogy az öngyilkost kihallgassa s az esetről jegyzőkönyvet vegyen fel. Mire az inspekziós rendőrhadnagy odaért, *Avarffy Imre dr.* már bekötözte Hollósy erősen vérző sebeit.

Az öngyilkos eleinte minden felvilágosítást megtagadott az őt kihallgatni akaró rendőrtisztnek, később azonban elmondta, hogy betegsége vitte rá az öngyilkosságra.

— *Idegbeteg vagyok* — mondta — *s körülbelül négy hét óta érzem, hogy mellbeteg is vagyok*. Ezért lettem öngyilkos.

Levelet, vagy írást, melyben öngyilkossága okáról bővebben megemlékezett volna, nem találtak nála. Az öngyilkos lelkész családját kiméletesen értesítették fiuk öngyilkosságáról, kit a rendőrhadnagy kocsin vitt haza szüleinek Bem-utcai lakására. Hollósy egész uton eszméletlenül volt.

Csák Czirjék dr. minorita rendőrfőnök az öngyilkosság hírére meghallván, meglátogatta Hollósy szülei lakásán s ellátta őt a baldoklók szentségeivel.

Hollósy sebei — bár, mint említettük azonnali halált nem okoztak — igen súlyosak, a két nyíl lösebe erősen vérzik s így az orvosok még nem állapíthatták meg, hogy életben marad-e az öngyilkos lelkész.

Szerelmi dráma Aradon.

(Gyilkosság és öngyilkosság a Demeter-utcában)

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, január 14.

A féltékenység az a zöldszemű szörny ismét megkivánta a maga áldozatát. Két fiatal teremtés vergődik a kórház betegágyán élet-halál között. A csendes Demeter-utca lakóit ma este fél 9 órakor két lövés zaja riasztotta fel, egyszerre népes lett az utca s mind a 75 sz. ház elé futottak, a honnan a két lövés s utána rémes sikoltozás hallatszott.

Tudósítónk az esetről a következőkben számol be:

Japort Jakab 19 éves szent-annai születésű asztalos segéd, már régebbi idő óta udvarol *Javinicz* Anna 18 éves Demeter-utca 74 szám alatt lakó kertész-leánynak. A leány

nem igen vette komolyan a még fiatal ember udvarolgatását, de azért türe maga mellett.

Tegnap is ott járt nálunk Japort s egyszerre csak minden bevezetés nélkül azt kérdi a leánytól:

— Mond csak Annuska, ha én jövőre esetleg berukkolok, meg vársz-e te engem s nem mégy addig férjhez?

A leány helyett az anyja válaszolt:

— Annuska nem fog várni senkire, amikor megjön a szerencséje, akkor férjhez fog menni.

Nagyon fájt ez a leánynek s szólanul távozott a házból. A féltékenység kirozta, miután látta, hogy a leány nem igen hajlandó őreá várni.

Még a tegnapi napon hat lövetű revolvért szerzett. Atyja azonban észrevette, hogy mit rejteget fia s hosszas rábeszélés után sikerült az öldöklő szerszámot fiától elvenni.

Az elkeseredett fiatal ember azonban nem nyugodott, még ma reggel szerzett egy másik 7 mm. revolvért, s ezzel este beállított a Demeter-utca 75. sz. házba, a hová *Javinicz* Annát is áthívta. A szép barna leány mit sem sejtve, miután itt ő már többször találkoztak, át is ment.

Alig hogy belépett a szobába, Japort *reá süttötte a revolvért*. A leányt a gyilkos golyó jobb halántékán találta.

Japort erre önmaga ellen fordította a revolvért s egy golyót *bal halántékába lőtt*. A lövés zajára berohantak a szomszédok és mindkét sebesült szülei, s rövid idő alatt magukhoz tértek a szerencsétlenek.

Időközben megérkezett *Öttös* Dániel dr. városi kerületi orvos és *Kovács* Antal ügyeletes rendőrhadnagy. Az orvos ideiglenes kötést alkalmazott a sebesültekre s a kórházba szállította a súlyosan sérülteket.

Ha nem volna oly elszomorító az alig 19 éves fiatal ember esete, úgy igazán nevetni lehetne azon érdekes epizódon, amely a sebek kötözése alkalmával lejátszódott:

Mig ugyanis az orvos rendőrtiszt a leánnyal foglalatzkodott, addig a fiu nagy titokban átnyujt a szobában levők egyikének egy papírdarabot, a melyen a következő sorok voltak:

A revolvért Hoch Károlynak hagyom. Lakása Demeter-utca 33. szám.
De át adják!

Ez képezte neki legfőbb gondját, hogy revolverét ki örökli, nem pedig az, hogy meg gondolatlan tetteivel két szegény családot mily mérhetetlen bánathá sodort.

HIREK.

— **Hány lakosa van Aradnak.** A népszámlálás még mindig nem fejeződött be Aradon, annyira, hogy teljes bizonyossággal meglehetne állapítani a lakosok számát. A beérkezett számlalólapokat most vizsgálják felül. Az eddigi adatok szerint 53.616 lakkosa van Aradnak az 1500—2000 főnyi katonaságon kívül. A szám — mint említettük — nem végleges, mert a felülvizsgálatok folytán egyre változik. Az ellenőrzéssel megbizott városi tisztviselők csak ehó 18-án készülnek a felülvizsgálás munkájával s a végleges eredmény csak ekkor lesz megállapítható.

— **Karácsonyi és ujévi üdvözlések.** A románok karácsonyi és ujévi ünnepe alkalmából *Goldis* József aradi román püspöknél az aradi társadalom haute crem-je tisztelgett, elárasztva az ősz egyházfejedelmet jó kívánattal. Az aradi

konzisztórium *Papp* János protosyncellus, a központi parochia *Vatian* plébános, a hódos-bodrogi zárda *Hamzsea* zárdafőnök vezetése alatt tisztelgett A hatóságok fejei közül tiszteletüket tették: *Urbán* Iván főispán, *Dálmoki-Nagy* Lajos alispán. Továbbá az aradi helyőrség tisztikarának legfőbbjei.

— **Városból nagyközség.** *Vingáról* írják lapunknak az alábbi elegikus hangú levelet: Azon jogokat, melyeket ősi elődeink nagy bajnoki küzdelmek és önfeláldozó hazaszeretet árán a csekély számú maroknyi belgár népnek szereztek, most a fegyelmetlen utódok könnyelműen eldobták — rongyos pár krajczár miatt, vagy ami még szégyenletesebb — *személyeskedésből*. De hát elvégre is megtörtént. A hatóságok — nem tudni mi okból — jóváhagyták, s azon nincs többé mit változtatni. Január 14-én *Török* Béla főszolgabíró elnöklete alatt az ujitást kívánó lakosság megtartotta a bíróválasztást. *Vinga* község kultur történetének ez lesz a legsomorubb napja. A választás maga különben egész csendben folyt le, s nem vett abban részt sem iparos, sem tanult ember. Megválasztottak egyhangulag: *Dupcza* József bírónak, *Ruszinov* Márk törvénybíróknak, *Meszkín* Ráfael községi pénzszedőnek, *Kálíkin* József közgyám és ellenőrnek, *Kálíkin* Márk, *Csulyák* Ferencz, *Palatin* Pál és *Kálíkin* Lázár pedig esküdteknek. *Schäffer* József jegyzőt — kit szíjtan minden áron elmozdítani akartak — a vármegye állásában továbbra is megerősítette az eddig élvezett illetményével. A hivatalos átadás még a héten megtörténik s akkor a feleslegessé vált tisztviselők a hivatalos helyiségből kivonulnak. A legnagyobb részük nyugdíjuk élvezete mellett már új állást nyert, részint a közigazgatási pályán, részint ügyvédi irodákban, ahonnan nézhetik, miként fog *Vinga* új köpenyében tovább fejlődni.

— **Görögkeletiek új éve.** A gör. keleti vallású románok és szerbeknek ma volt az új évük. A román és szerb templomokban ma délelőtt fényes istentiszteletek voltak. — Az ipartestület elnöksége testületileg tisztelgett *Nikolits* Péternél, az ipartestület elnökénél az új év alkalmából.

— **Választások a vármegyénél.** A *Kállay* Gyula főszolgabíró lemondása folytán megüresedett terovai járási főszolgabírói állás e hó 28-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen kerül betöltés alá. Pályázatukat ez ideig *Mladin* Miklós megyei I. aljegyző tb. főszolgabíró, *Bolyos* József aradi járási szolgabíró és *Baross* Zsiga megyei árvaszéki ülnök jelentették be. Az esetleg megüresedő első-aljegyzői állásra *Favagó* István II. aljegyző, ennek helyére *Heppes* Aladár, végül pedig *Darányi* János központi szolgálattételre az alispáni hivatalba beosztott nagyhalmágyi járási szolgabíró pályáznak.

— **Kitüntetés.** A nagyvárad kir. főügyész *Radó* Károly dr. aradi ügyvédet, ki az aradi kir. járásbírósnál az ügyészi megbízott állását tölti be, ebbeli működésének elismeréséül 100 korona jutalomban részesítette.

— **A kasszától vaj főhadnagy** már a büntető igazságszolgáltatás kezeibe került és most már csak azon fáradoznak a hatóságok, hogy a kassza hollétét kipuhatolják. A kassza titokzatos eltűnésére vonatkozólag fővárosi tudósítónk a következő újabb részleteket sürgönyzi: Az ógyalulai szolgabíróság sürgönyileg tudatta a székesfehérvári rendőrséggel, hogy a ládát, melyben *Dióssy* Viktor főhadnagy az ezred kasszáját elhelyezte, a mai napon feltalálták, még pedig *Csehiben*, a főhadnagy apjának, *Dióssy* Mihály földbirtokos házában padlásán. Ugy látszik azonban, hogy a kassza feltalálásával sem kerülne meg az ezred pénze. Kitudódott ugyanis,

hogy a tolvaj főhadnagy f. hó 10-én Budapesten tartózkodott és este az *Országos Kaszinóban* nagy összegekben kártyázott. Találtak továbbá iratai között egy levelet, melyet a főhadnagy lemergi szabója irt neki, és amelyben elismeri, hogy szabókontójának apasztására 1400 koronát postai uton kézhez vette.

— **Eljegyzés.** *Székely* Zoltán volt aradi kérekpár és gépkereskedő eljegyezte *Strasser* Mihály kunfélegyházi kereskedő kedves leányát *Rózsikát*.

Szegfü Rudolf sziondai gazdatiszt a napokban jegyezte el *Kellner* Ignác helybeli háztulajdonos leányát *Giza* kisasszonyt.

— **A munkásképző intszmény vasárnapi előadására** legutóbb szerzett sajnálatos tapasztalások arra indították ez előadások rendezőségét, hogy a tanulni vágyó iparosokat, munkásokat és azok családjait megvédelmezze az oda nem tartozó elemek betolakodásától és durva rakonczátlankodásától s azonfelül megakadályozza az előadás termének rongálását is. Ennél fogva ezentúl a vasárnap délutáni előadásokat *csakis belépő jegy mellett* lehet látogatni. A belépő jegyet ingyen, teljesen díjtalanul állítják ki, de csak olyanoknak adják, a kik ez iránt a következő helyeken jelentkeznek: iparosok és ipartestületi tagok segédjei s azok családjai az ipartestületben; kereskedősegédek a kereskedőifjak körében; waggongyári munkások s azok családjai *Tumó* Lajos urnál a waggongyárban; a csanádi vasuti műhely munkásai *Kovács* István urnál a műhelytelepen; az aradi dalegylet tagjai és azok családtagjai a *dalegyleti elnökségnél*; az iparos-ifjak önképző egyesületének tagjai az *iparos ifjusági önképző egyesületben*. Csakis anynyi jegy lesz kiadva, a hány ember a terembe befér és *gyermeküket egyáltalán nem fognak bebocsájtani*. Intézkedés történt az iránt is, hogy azokat, a kik az előadást magukviselésével, lármájukkal zavarják, el lehessen távolítani a teremből. Az ingyenes belépő-jegyek iránt *csütörtökön délig* kell jelentkezni a megnevezett helyeken.

A tegnap délutáni szórakoztató előadás ismét nagy közönséget vonzott, úgy, hogy a polgári fiúiskola díszterme szűknek bizonyult a közönség befogadására. A műsor érdekessége meg is érdemelte az óriási érdeklődést. Fénypontját *Lejtényi Sándor* főgymnásiumi tanár előadása képezte, a ki a csillagászati földrajzból tartott rendkívül érdekes, vonzó előadást. Az előadást *Matusik Márton* polgári iskolai tanár vetített képekkel illusztrálta. A képeket *Calderoni* és társa bpesti cég bocsájtotta a vezetőség rendelkezésére. A zajosan megtapsolt előadást megelőzőleg két szavaltat volt. *Farkas Ferencz Vörösmarty* „Élő szobor” című költeményét szavaltta élénk tetszés mellett. A másik szavaltó *Jakab Ödön* „A bányász” című költeményt hatásosan szavaltta el.

— **Hét ember halála egy színházban.** *Chicagóból* jelentik: Tegnap a *zsidó színházban*, mely egy tornacsarnokban van elhelyezve, az előadás alatt alaptalan tüzi plárma következtében pánik keletkezett. A nézők, számszerint vagy 800-an, a kijárat felé tolongtak, miközben *három asszony, három lány és egy fiú életét vesztette* és 22 ember megsérült.

— **Tisztviselők fizetésjavítása.** Pozsonyból jelentik: A belügyminiszter jóváhagyta a Pozsony városi tisztviselők fizetésrendelkezésére vonatkozó közgyűlési határozatot, mely szerint azok fizetése most jobb, mint az állami alkalmazottaké.

— **Hű cselédek megjutalmazása.** A főkapitány elnöklete alatt tegnap ülésezett a bizottság, mely javaslatot tett a most kiosztás alá kerülő 3 cseléd-jutalomdíjnak odaitélésére. Az idén 16 pályázó jelentkezett, az I.-ső 200 koronás díjra *Farkas* Andrásné találtatott érdemesnek, *Salacz* polgármesternél eltöltött 10 évi 9 hónapi és 15 napi hű szolgálatával. — A II-ik 100 koronás díjra *Berár* Anasztázia, a ki 9 év,

11 hó és 15 nap óta szolgál *Berger* Manó várbeli kantinosnál, a III-ik 100 koronás díjra *Gregorovits* Kati, a ki 9 év, 3 hó, 24 nap óta szolgál *Kohn* József bádigos mesternél. Érdemesnek tartjuk megemlíteni, hogy 1897. évben az I. díjat *Tonesz* Ferencz *Magyar* Katalin nevű szakácsnéja 26 évi, a II-ik *Mittelman* D. Ferencz *Sándru* Miklósné nevű szobalánya 21 évi és a III-ik díjat ugyancsak *Tonesz* Ferencznek *Hentschel* Emma nevű szobalánya, — 1898. évben az I. díjat *Br. Josika* Gyuláné *Szigmat* Katalin nevű szobalánya 22 évi, a II-ik díjat *Wallfisch* Árminnak *Karl* Anna nevű főzőnöje, 20 évi, a III-ik díjat. Özv. *Weisz* *Amliának* *Schillinger* *Alojzia* nevű cselédje 12 évi és 1899. évben az I. díjat *Gelcz* *Konrádnak* *Bács* *Mari* nevű cselédje 12 évi és 1900. évben az I. díjat *Gelcz* *Konrádnak* *Bács* *Mari* nevű cseléje 16 évi, a II. díjat *Budics* *Ádám* *Schmidt* *Borbála* nevű cselédje 14 évi, a III. díjat, *Schvób* *Sándornak* *Daszbek* *Magdolna* nevű főzőnöje 11 évi szolgálatával nyerte el.

— **Czipészek gyűlése.** Az aradi czipészek legközelebb nyilvános gyűlést tartanak a következő napirenddel: 1. A czipészek helyzete. 2. A czipész-ipar fejlesztése. 3. Beszámoló a miniszter feliratról és a czipészek termelő szövetségről. 4. Esetleges indítványok, Bejelentők *Ponta* *Péter*, *Szilágyi* *József* és *Szabó* *Béla*.

— **Fokról-fokra.** *Midón* *Napoleon* *Elbát* elhagyta s ismét *Franciaországba* érkezett, hogy a *Bour* bonokat elzavarja s ő maga ismét elfoglalja a trónt, az egész ország lázasan figyelte a bekövetkezendőket. Az ujságok telve voltak érdekes hírekkel, amelyek mind a francia fővároshoz közeledő cselekedteit tárgyalták. A „*Moniteur*”, a kormány hivatalos lapja sem hallgathatta el az eseményt, a mely az egész országot felizgatta, s nem érdektelen, hogy mily formában hozta nap-nap után *Napoleon* közeledtét a nyilvánosságra. Az első közlemény így szólt: A gonosz lélek száműzetéséből kirohadt, *Elbából* megszökött. Második közlemény: A *korzikai farkas* *Cap* *Juonnál* az országhoz ért. A harmadik: A *tigris* *Capnál* mutatkozott. Csapatok mozgósítva vannak ellene. A kalandor szándéka a hegyek között rabló módjára betörni. Szabadulni nem fog. Negyedik: A szörnyeteg nem tudni milyen árulás folytán *Grenoble* be került. Ötödik: A zsarnok *Lyonda* érkezett. Hatodik: A trónbitorló a fővárostól 60 órányira merészkedett közeledni. Hetedik: *Bonaparte* gyors lépésben közeledik, de nem fog sikerülnie *Párisba* jönni. Nyolcadik: *Napoleon* holnap *Páris* előtt lesz. Kilencedik: A császár *Fontainebleanban* van. Tizedik közlemény: Tegnap tartotta Ő felsége a császár és király bevonulását a *Tuilériákba*. Mindenütt leirhatatlan lelkesedés uralkodik.

— **Egy siketnéma és vak leányról.** *New-Yorkból* írják, hogy *Keller* *Helén* ottani siketnéma és vakon született leány érdekes előmenetelt tanúsított buzgalma és vasakarata folytán. A tizennyolcz éves leány a *Radeliffe* *College*-be a fölvételi vizsgát kitüntetéssel tette le. Előadást képes tartani oly érthetően, hogy a tanterem legtávolibb részében levők is megértik. Bámulatos emlékező tehetsége van, ha egyszer valamit hallott, legyen az bármily hosszú, úgy szórul-szóra képes azt ismételni. Kedvencz tantárgya a latin, német, francia és történelem, igen szeret tornászni, s különösen uszni.

— **Halálozás.** *Lakatos* *Izsó* drt, a közkezdvelt aradi nőgyógyászt súlyos csapás érte. Anyósa özv. *Lusztig* *Sámuelné* *Szarvason* hirtelen elhunyt. A boldog emlékü urnó jóságos szívet sokan siratják *Szarvason* és környékén. Temetése tegnap ment végbe óriási részvét mellett. *Landauer* *Simon* 81-ik évében *Aradon* elhunyt.

— **Szabad Lyceum.** *Szerdán*, január 16-án délután 5 órakor dr. *Schmidt* *János* tanár tart előadást a felső kereskedelmi iskola dísztermében. A tárgy a csillagászat köréből van véve, az előadás címe: *A makrokosmosok*. Dr. *Marsall* *Lajos* előadása, közbenjött akadályok miatt, későbbre marad.

— **A jótékonyág „nevében.”** Több budapesti kereskedő panaszt tett a fővárosi rendőrségnél, hogy *Hacker* Rezső cipőkereskedő, aki az Erzsébet-körút 58. sz. a. bir üzlettel, felhívást osztatott szét, amelyben azt hirdeti, hogy a munkanélküliek felszámolására február 24-én nagy népiünnepélyt fog rendezni. E felhíváson a panaszttevő kereskedők, valamint még mások is, mint a rendező-bizottság tagjai vannak feltüntetve, holott ők sem a készülő ünnepélyről nem tudnak, sem Hackert fel nem hatalmazták arra, hogy őket mint rendezőket szerepeltesse. A megejtett vizsgálat során a panasz beigazolást nyert, valamint az is, hogy *Hacker* ugy a maga, mint mások nevében engedély nélkül gyűjtést rendezett, amennyiben az állítólagos népiünnepélyre belépőjegyeket árusított, sőt e célra irodát és jegyárusokat is tartott. A VII. kerületi kapitányság Hackert 60 korona pénzbüntetésre ítélte s a nála tartott házkutatás alkalmával talált 206 korona 80 fillérnyi összeget s a jegyeket, nyomtatványokat elkobozta. *Hacker* az ítéletben megnyugodott.

— **Villamos influenza.** Pétervárott az influenza eddig még nem ismert formában jelentkezett. Az orvosok ez új betegséget *villamos influenzának* nevezték el. A betegség kivétel nélkül halálos kimenetelű.

— **Herczegnői gög.** Párisban a napokban halt meg Chevreuse hercegnő, aki a francia royalista-pártnak egész életén át egyik leggőgösebb és legszenvedélyesebb híve volt és általában az egész család gőgje és royalista érzelme valósággal közmondásszerű Franciaországban. Valamelyik Chevreuse hercegnő egy alkalommal megjelent a tuillerákban, Napoleon egyik nagy udvari bálján. A császár, aki tudvalevően hölgyekkel szemben is tudott és gyakran akart is csipős lenni, megbámulta előbb a hercegnő remek ékszereit, azután félreérthetetlen gunynyal mondotta:

— Hercegnő, valóban remek gyémántjai vannak. De vajjon valódiak-e?

A hercegnő arczán egy izomrándulás sem árulta el benső igazságát. Hideg nyugalommal felelte a császárnak:

— Istenem, felség, én bizony nem tudom, minden ékszerem valódi-e, lehet közte hamis is, de — ennek a társaságnak: a hamis is jó.

Napoleon elhalványodott a vakmerő feleletre s nem igen jutott valami okos megjegyzés az eszébe, de mindenképpen sérteni akart most már. Gunyos mosollyal szólta ismét:

— Asszonyom, de furcsa vörös színe van az ön hajának, mintha festve volna.

Szikrázó szemekkel, lángba borult arccal mondotta Chevreuse hercegnő:

— Lehetséges. De ez a legelső eset, hogy nőnek ilyet mondanak a szemébe.

Ezzel sarkon fordult és otthagyta az elképedt császárt. Napoleon száműzte a szerinte „nevetlen hölgyet“-et Párisból, később, évek múlva megbocsátott volna neki, de bocsánatkérés volt a feltétel. A gőgös hercegnő semmi áron sem volt erre hajlandó és soha a lábát Párisba nem tette.

— **Lopások Világoson.** A világosi járásban az utolsó napokban három helyen is történt lopás. *Quirini* Sándor világosi lakostól öt disznót loptak el eddig ismeretlen tettesek. Az ellopott disznók közül hármat az új-szent-annai országoton leöltek, a másik kettőt még nem találták meg. — *Györke* Lajos brassói lakos világosi szálló-présházából 1638 darab szállóoltványt 200 korona értékben, *Szekula* Péteről pedig kétezer darab oltványt loptak 240 korona értékben. A szállóoltványok ellopásával *Bak* András világosi vinczellért gyanúsítják.

— **Becsületrenddel kitüntetett nők.** A francia tudományos akadémia legutóbbi ülésén *Arthur Desjardins* előadást tartott a francia becsületrend történetéről. Értekezésének különösen az a része érdekes, amelyben a rend női tagjaival foglalkozik. Napoleonnak, mikor 1802-ben a becsületrendet alapította, eszébe sem jutott, hogy valaha nőket is vegyen fel

bele. A francia hölgyeknek nem tetszett a dolog, és *Geulis* asszony szépen megszerkesztett emlékiratban igyekezett is bebizonyítani a császárnak az igaztalanságot. Hiába volt ekkor minden gyöngéd női irás, Napoleon nem akart a szabályokon változtatni és — három hónappal később ő maga személyesen tüzte már fel egy önkéntes nő-katonának, *Schellinck* A kisasszony zubbonyára a lovagkeresztet. A kisasszony meg is érdemelte a kitüntetést: hat kardvágást kapott a jemapesti csatában, keresztüllötték a lábát Austerlitz mellett és a jeni csatában is megsebesült. Mikor a császár személyesen tüntette ki a vitéz amazont, az ünnepélyes aktus után tisztjeihez fordult és lelkes hangon mondotta:

— Uraim, hajljanak meg a legmélyebb hódolattal e nő előtt, aki disze, büszkesége a francia hadseregnek.

Nő csak negyvenhárom év múlva lett ismét részese a becsületrenddel való kitüntetésnek: 1851-ben *Brulon* Angélica kapta meg. Ez a bátor nő végigharcolt hét ütközetet és valamennyiben verét ontotta hazájáért. A következő évben három apácát vettek fel a becsületrendben, akik a betegápolás terén szereztek érdemeket. 1865-ben *Rosa Bonheur*, a nagyhirű festőnőt avatták lovagnővé. 1894-ben a tisztikerest is kijutott a nagy művésznőnek A köztársaság leginkább apácákat szokott a becsületrenddel feldiszíteni, amelynek 1808 óta összesen hatvanöt nőtagja van.

— **Inspekciós hölgyek.** E héten a népkonyhában felügyelni szivesek lesznek: *Löcs* Rezsőné, *Löwinger* Ferenczné, és *Basch* Simonné urnők. A szegény tanulóknál az elmúlt héten a felügyelő urnőknek *Heinrich* Ilonka és *Dániel* nővérek urhölgyek segédkeztek. A jövő héten felügyelnek a szegény tanulók konyhájában özv. *Rónay* Jánosné, özv. *Végh* Aurélné, hercegnő *Croy Düllmen* Vilmosné és *Rónay* Dóra.

— **Az osztrák-magyar monarchia új beosztása.** A társaságban a most nagyon aktualis bosnyák vasutakról folyik a szó. Természetesen gyakran emlegetik Kállai Béni nevét is. Zsilip ur egyszerre hihetetlenül komoly arccal közbevág:

— Tudják-e kérem, tulajdonképpen hány állama van monarchiánknak?

— ? ?

— Három: Ciszlajtánia, Transzlajtánia és Kállajtánia.

Az expresszvonat sebességével repült.

— **Vasutreform Németországban.** Berlinből sürgönyzik, hogy *Vilmos* német császár kezdeményezésére a németországi vasutak vezetői nagy reform életbeléptetésén fáradoznak, mely átalakítja gyökeresen az összes vasuti forgalmat. Észert a személyszállító forgalomban kizárólag villamos erőt fognak alkalmazni; a teherforgalomnál azonban még egyelőre a gőzerőt fentartják.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Kohlmann* Gyula aradi kir. főgymnásiumi tanár és fiai nevüket *Szentirmayra* változtassák.

— **Jótékonyág.** *Heinrich* Sándorné urnő egy fazék zsirt, *Purgly* Lajosné urnő almát és káposztát adományozott a szegény tanulóknak, mely nemes szívé cselekedetökért ez uton is köszönetet mond: özv. *Hauser* Károlyné, egyesületi elnök.

— **Köszönet.** Az elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok voltak szivesek a népkonyha javára adományokat küldeni: *Schlesinger* Sándorné urnő, (Kalácsa) 20 kor. *N. N.* — *Assael* Józsefné, *Neumann* Arminné, *N. N.* — *Weiszné Scheer* Janka (Székudvar), *Kohn* Henrikné (Ménés) urnők, *Kristyóry* János ur (jegyekért) 10—10 kor. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. A népkonyha bizottság nevében az elnökség.

— **Jótékonyág.** A *siketnéma iskola* részére a következő emberbarátoktól folytak be adományok: *Csiha* Márton erdőhegyi ev. ref. lelkesztől 2 kor. 72 fillér, *Lantner* Máttyás aradi ág. ev. tanítótól 3 kor. 20 fillér, *Michon* Máttyás németperegi róm. kath. lelkesztől 4 kor, *Pap* József dr. szeghalmi birtokostól 20 kor, az aradi kerekedelmi akadémia igazgatóságától 6 kor 44 fillér, *Institoris* Kálmán városi főjegyzőtől 5 kor, (állandó pártolói tagsági díja címén), az új-szt.-annai elemi iskola igazgatóságától 3 kor. 41 fillér, az aradi vízvezetési művek részvénytársulatától, mint állandó pártolótól 5

kor. és *Árkay* Kálmán budapesti ügyvédől, mint alapító pártolótól, az 1901. évben esedékes részlet címén 20 kor. Fogadják e nemeslelkű adakozók ezen a helyen is őszinte köszönetemet. *Salacz* Gyula kir. tan. a felügyelő bizottság elnöke.

— **Elveszett** ma este a színházról a Fiume kávéházig egy duplafedelű remontoir tulla óra. A becsületes megtaláló sziveskedjék az órát eljuttatni a Fiume kávéházba.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Letartóztatott járásbíró.

(Elsikkasztott huszezer korona.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 14.

Érdekes hír érkezik *Kisújszállásról*. Letartóztatották a város legegységesebb polgárát: *Magay* Károly járásbíró. Mint a derült égből a villámcsapás, oly váratlanul jött ez a szenzáció. A járásbíróra bebizonyult s ő maga is beismerte, hogy több, mint huszezer koronát sikkasztott. De ez nem mind. Azt hiszik, hogy a járásbíró még többet sikkasztott. *Magay* mind ezt a pénzt az árváktól tulajdonította el. A sikkasztásokat a legszemérmetlenebbül üzte, egyszerűen kiutalványozta a pénzeket az adóhivatalnál, ahol a hagyatéki értékeket, mint bírói letéteket őrizték. Huszonnyolc év óta működik a bírói pályán *Magay* Károly s ez idő alatt kivívta magának mindenki becsülését. Csak az tűnt fel az utóbbi években az ismerősöknek, hogy *Magay* és családja feltűnő módon költenek s olyan háztartást vezetnek, amely nincsen arányban a szerény járásbírói fizetéssel. Ez a pazar élet sodorta a bünbe a jobb sorsra érdemes közhivatalnokot, többszörös családapát.

A sikkasztás úgy derült ki, hogy *Gaal* Kálmán kisújszállási polgármesternek, mint az ottani árvaszék elnökének feltűnt, hogy a néhai *Fekete* József kiskoru örökösét illető örökség még nem helyeztetett el az árvaszék pénztárába, amiért is *Bordács* Tamás gyámot komolyan figyelmeztette, hogy a kiskoru örökösök hagyatéki vagyonának elhelyezését, — melyet egyelőre bírói letétben az adóhivatal pénztárában őriznek szorgalmazza. Ezen hagyatéki ügy szorgalmazásánál kiderült, hogy 800 koronát kitevő összeget a bírói letétből *Magay* járásbíró kiutalványozott és az adóhivatal pénztárából felvett.

Miután a dolognak a polgármester nyomára jött, azonnal sürgönyileg tett jelentést *Orley* Béla törvényszéki elnöknek, ki Szolnokról Kisújszállásra utazott és a hagyatéki letétek felett megtartott szigorú vizsgálat alapján a következő sikkasztásokat fedezte fel:

1. *Fekete* József hagyatéki tömegéből 8066 korona 90 fillért. 2. *Petrovics* Miksa hagyatékából 6423 korona 88 fillért. 3. *Petrovics* Miksa tömegéből ismét 480 korona 20 fillért. 4. *Pothe* István hagyatéki tömegéből 682 korona 88 fillért. 5. *Csernok* András dévaványai lakos hagyatéki tömegéből 5200 koronát, összesen 20353 korona 36 fillért sikkasztottak.

Miután a felelősségre vont járásbíró a fentebb jelzett s hiányzó összegekre nézve beismertő vallomást tett, a törvényszék elnöke *Magay* Károly járásbíró hivataltól azonnal függesztette s a bünesetről a királyi ügyészséget rögtön értesítette. Alányi József dr., ügyész a helyszínén azonnal megjelenvén, *Magay* Károly járásbíró kinalgatta és *Pete* Gábor kisújszállási rendőrfőkapitányt felhívta, hogy a sikkasztó járásbíró a szolnoki törvényszék fogházába kísérje. *Magay* Károlyt még aznap éjjel Szolnokra szállították — itt a királyi törvény-

szék vizsgálóbírája, Saffara Kálmán kihallgatta s letartóztatását elrendelte.

Magay Károly ügyvédjeül Karczag Sándor dr. szolnoki ügyvédet nevezte meg, ki felfolyamodást adott be a védecze letartóztatását elrendelő végzés ellen.

A további büntető vizsgálat van hivatva felderíteni a fogságban levő járásbíró egyéb sikkasztásait.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi kaszinó egyesület választmánya folyó év január hó 15-én, kedden délután öt órakor az egyesületi helyiségben ülést tart.

(*) Az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulata f. hó 10-én tartotta rendes évi közgyűlését, melyen az évi jelentés és számadások elfogadása után a tisztújítást következőleg ejtette meg.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

- Január 19. Az aradi mérnök-és építész-egyesület estélye (Központi szálló.)
Január 26. Az aradi posta- és távirba altisztek táncestélye (Fehér kereszt.)
Január 27. Az aradi mérnök- és építész-egyesület estélye (Központi szálló.)

(=) A mérnök-egyesület estélye. Az aradi mérnök és építész egyesület vasárnap este sikorült estélyt rendezett a Millennium-vendéglő különterében.

(*) Lutheránus bál. Az aradi ágostai hitvallásu evang. egyház február közepén a „Fehér Kereszt” nagytermében hangversenyyel egybekötött bált rendez.

TÖRVÉNYKEZES.

§ Krivány végtárgyalása. Megirtuk a napokban, hogy a főtárgyalási tanács elnöke Földes János kir. törvényszéki bíró a törvényszéki orvosok által megvizsgáltatta Krivány János egészségi állapotát.

vány egészsége már annyira helyreállt, hogy a nagyérdékü végtárgyalás február hó 4-én megtartható lesz.

SPORT.

+ Az aradi kerékpárklub tagjait felkéri az elnökség, hogy tura-könyveiket a díjak odaitétele végett, szerdán, f. hó 16-án este 7/8 órakor a Hungaria kávéházban tartandó értekezletre hozzák.

NAPIREND.

Január 15. Kedd. Róm. kath. naptár: Pál remete, Mór. — Protestáns naptár: Pál remete, Mór. — Görög-keleti naptár (január 2.): Szilveszter. — A nap két 7 óra 29 perczkor, nyugszik 4 óra 19 perczkor.

Január 16. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)
Január 18. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölölvásó-estélye délután 4 1/2 órakor (Városház.)
Január 24. A Meteor kerékpárklub közgyűlése este 8 órakor (Vass-kávéház.)

Egyes könyveket és egész könyvtárakat elad és vesz

INGUSZ I. és FIA antiquariuma Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde. Budapest, január 14. Déltőzsde. Buzakinál kielégítő, a vételkérő mérésekelt. Kedvező irányzat mellett 19.000 métermázsa került forgalomba.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Leszámitolóbank részvény, Rima-Murányi vasmű részvény, Osztrák-magyar államvasuti részvény, Közuti vasut, Városl villamos vasut részvény.

S z e s z ű z l e t.

— Január 14. — Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Magyar aranyjárdék 4 1/2%, Magyar koronajárdék 4 1/2%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasut, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjárdék, Osztrák járdék ezüst, Osztrák járdék arany, Koronajárdék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelintézet részvény, Osztrák-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleonador).

Buzaárak Amerikában.

Table with 2 columns: Location and price. Includes New-York: Buza (per loco) január, február, márcziusra, májusra; Tengeri január, márcziusra, májusra; Chicagó: Buza január, márcziusra; Tengeri január.

Buza gyöngé, tengeri tartós.

= Bécsi sertésvásár, január 14. (Távirati tudósítás.) Felhajtás 5130 drb. 3084 magyar, 1120 galicziai és 986 német, továbbá ezer 17 sovány jószág.

Arak. I. rendű áru egy koronával olcsóbb, II. rendű áru két koronával. Fizettek magyar ökörért 54—78-ig, galicziai ökörért 56—78-ig, német ökörért 58—85-ig, kivételesen 86 is métermázsnakint.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

Table with 2 main columns: ARADROL and ARADRA. Sub-columns include Budapest felé indul, Budapest felől érkezik, Erdély felé, Erdély felől, Temesvár felé, Temesvár felől, Szeged felé, Szeged felől, Brád felé, Brád felől.

REGENY-CSARNOK.**A szürke asszony.**

— Regény. —

Írta: **Sudermann Hermann.**Fordította: **Hellerné-Oláh Margit.** [23]

(Folytatás.)

XII.

Az öreg Meyhöffer boldogságban uszott. A gazdag Douglas ígérete, hogy vállalatában részt vesz, kilátásait egyszerre szédítő magas-ágra szökkenté. Mindazok, kik fülöket eddig elzár-
ták előle, most mohón hallgatták fejtegetéseit s a vendéglőben, hogy ezelőtt félig szájalom-
mal, félig gunyosan néztek reá, most egyszer-
re nagy embernek tekintették.

— Fél vagyonát rászánta a dologra —
ugy beszélt — már összekötésbe léptünk
Borziggal Berlinben, ki a szükséges gépeket
fogja szállítani; Oldenburgból pedig műszaki
igazgatót hozatunk s mindennap jönnek a
kérdősködések, hogy mily áron adunk egy
millió turfa-téglát.

Ennek az lett a következménye, hogy
Meyhöffert a részvények kibocsátására unszolt-
ták. S midőn körülfojták s arra kérték, hogy
részükre ennyi meg annyi részvényt tartson
fenn, felfuvalkodottan kijelenté, hogy a rész-
vények valószínűleg biztos kezekben ma-
radnak.

Othon azzal foglalkozott, hogy jelvényeket
rajzolgatott az új cég üzleti papírjaira, zseb-
ben pedig pengett a kölcsönvett pénz

Négy hétre Szent Iván éjjele után Hele-
nenthalból két meghívó jött a fiatal Meyhöffer
ur és a kisasszonyok számára.

Kerti mulatságra szól a meghívás.

— Ohó, már keresik a barátságunkat. az
egerek már érzik a szalonnát — mondá az
öreg. Pali a maga meghívójegyével, melyen
megismerte Elzabeth irását, a szénaboglya mögé
vonult, ott betűzve minden szavát majd egy
óraig.

Aztán fölment kamarájába és a tükör elé
állt. Azt találta, hogy a bajusza megnőtt, csak
a vége volt egy kicsit még vékony.

— Majd megnő! — mondá hiuságtól meg-
szállva, de midőn meglátta mosolygó arcát,
elcsodálkozott a szája szegleténél két oldalt
végig nyúló mély vágásu redőn.

— Sebaj — mondá — a redők érdekesek.

E naptól fogva csakis arra gondolt, hogy
vajjon mily szerepet fog játszani a kerti mu-
latságon.

Udvarias bókokat gyakorolt be tükre előtt,
minden reggel nézegette vasárnapi ruháját
s a kabát kopott feltjait feketére mázolta, hogy
elfedje a varrás megfakult helyeit.

A meghívás egész lényét felzavarta. Ugy
tekintette, mint egy üdvözetet az ígért föld-
rőről, melyet ő is, úgy mint Mózes, még eddig
csak távolból látott. Hiszen nem hiába volt
husz éves.

Végre megjött az ünnep napja.

Nővérei fehér moll ruhát viseltek s hajok-
ban piros rózsát. A tükör előtt ugrálva kér-
dezték egymástól: „Szép vagyok?” S ámbár
jól esett hallaniok, mégsem tudták, mily szépek
voltak valóban. — Anyjok egy sarokból moso-
lygva nézte őket.

Pali elfogultan futkosott ide s tova —
bensőleg csodálkozva, hogy egy ily örvendetes
esemény oly nagy félelmet tud benne kelteni.
Még az utolsó órában is betanult egy csomó
szép mondást, melyet a mulatságon szándeko-
zott elmondani. Emberi boldogságról, turfate-
nyésztésről s Heine költeményeiről. Hadd mond-
ják el az emberek, hogy ő képes volt hölgye-
ket kellemesen mulattatni.

Meyhöffernek még maradt egy nyitott
kocsijok a régi szép napokból. Ez vitte a test-
véreket Helenenthalba. Vissza gyalog akartak
jönni.

Megérkezésekor Pali rögtön észrevette a
kerítés mögött lebegő világos ruhákat s hallot-
ta a leányok vig kacaját, mire elfogultsága
jelentékenyen növekedett.

A verandán Douglas ur fogadta vig neve-
tással. A leányok arcját megcsipkedte, Palinak-
vállát veregetve szól:

— Nos fiatal barátom, ma kiérdemeljük
magunknak a sarkantyut — ugy-e?

Pali sapkáját kezében forgatva együgyűen
nevetett, min aztán bosszankodott.

— S most, allons, a hölgyekhez! — mon-
dá Douglas s a leányokat karonfogva vezette
a kertbe, Pali pedig utánuk lépkedett.

A nevetés mindig közelebb hallatszott,
vig férfihangokat is lehetett kivenni. Pali úgy
érezte magát, mintha legalább is vesztőhelyre
menne. Aztán mintha köd borult volna sze-
mére, mintegy fátyolon át látta a sok idegen
arcot, reá szegzett tekintettel. — Beszéde a
turafatenyésztséről eszébe jutott, de ezt most
bezzeg nem mondhatta el. Most Elzabeth arcát
látta a ködből kiemelkedni. Egy kék kövekkel
ékitett mellűt viselt s barátságosan mosolygott
reá. De a mosoly mellett is idegennek tetszett
Palinak e perczen.

— Meyhöffer ur, gyermekkori barátom
— mutatta be Elzabeth Pali, kezénél fogva
körülvezetve, ki mindenfelé hajlongott s vala-
mi azt sugta neki, hogy nevésségessé teszi
magát.

— Hohó — a példás fiu! — hallá most
Heller Leo hangját; a hölgyek mind nevettek.
Aztán leültették s kávéval kínálták.

— Mama egy kissé lefeküdt, mert nem jól
érzi magát — suttogá fülébe Elzabeth.

— Ugy? — mondá Pali bamba mosoly-
lyal.

Leo körül fiatal lányok sereglettek s ő épp
egy referendárius történetét mesélte, ki ugy
szerette az édességeket, hogy midőn nem jut-
hatott egy csomag praliné csokoládéhoz, ezen
való csodálkozásában nem sóbálványnya, ha-
nem cukorsüveggé vált. S ezen mind nagyon
nevettek.

— Ha te is tudnál ilyen históriákat me-
séli — gondolá Pali, s miután nem tudott oko-
sabbat cselekedni, egyik darab kalácsot a má-
sik után fogyasztotta.

Nővéreit mindjárt lefoglalta egy pár idegen
fiatal ember, kiknek ezek merészen arcukba
néztek, rájuk mosolyogtak, bátran és ügyesen
felelve minden bókra. Palinak másvilági lények
gyanánt tűntek fel.

— Most hölgyeim egy nagyon szép játékot
fogunk játszani — mondá Leo, hanyagul hát-
radólva székében. — A játék neve „Kosár-
adás” — A hölgyek egyenkint mennek sé-
tálni, a férfiak szintén a férfi a vele talál-
kozó hölgytől azt kérdezi: „Est ce que vous
m'aimez?” s a hölgy vagy azt mondja: „Je
vous adore”, akkor neje lesz, vagy pedig szó
nélkül kosarat ad a kérdezőnek. — A ki a
legtöbb kosarat kapja, annak egy csörgősap-
kát teszünk a fejére, melyet egész este viselnie
kell.

A hölgyek ezt nagyon szépnek találták s
rögtön mindnyájan felkeltek. Pali is, habár szi-
vesebben maradt volna sötét zugában.

— Hogy is van csak az az idegen szó?
— kérdé magától; szerette volna egyik vagy
másik fiatal embertől megkérdezni, — de az-
tán restelte tudatlanságát elárulni s így nő-
véreire szegyet hozni. — Elzabeth elment a
többi leányokkal, hozzá bátran fordulhatott
volna.

Szomoruan ballagott a többiek után, — de
midőn az első hölgyet megpillantá, úgy meg-
ijedt, hogy hamarosan egy bokor mögé rejtő-
zött. Ott oly sürű volt a bózót, mint az erdő
legmélyebb részében. Csalán és páfrán magasra
nyult szárazon és mérges kutyatej vetélkedett
a lapuval és más dudvával az uralomért. A
zöld vadonban aztán elmélázott Pali, könyökét
térdére támasztva.

— Ezt hívják hát az emberek multság-
nak? — Jó volt, hogy megismerte, de tetszeni
sehogy sem akart neki a dolog. Othon min-
denesetre jobb volt s aztán ki tudja, idejében
elkészlnek-e a szolgálók a gyomlálással?

Othon annyi volt a dolog s ő itt ácsorog
ostoba játékkal vesztegetve idejét, mint egy
bolond. Ha Elzabeth nem volna — de mi hasz-
na belőle? A hogy ő rá mosolygott, úgy mo-
solygott mindenkire, sőt nevetett, ha Leo el-
kezdte bohóságait — mily kihívó viselete volt
ez embernek! — hogy hízelt mindenkinek!
Oh, rossz a világ s csalfák az emberek — mind
mind.

Nevét hallotta kiáltani mindenfelől, de an-
nál mélyebben lapult meg rejtekében. — Itt
legalább ment volt minden gunytól. — Rop-
pant nyomasztó volt a hőség; álmosan dongó

méhek repkedtek körülte, zivatar volt készü-
lőben.

— Bánom is én — gondolá Pali — nekem
nincs semmi veszteni valóm, a téli gabona benn
van már a csürben.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 104. sz.

Páros

Kedden, 1901. évi január hó 15-én

Coralie és Társa.Bohózat 3 felvonásban. Írták: Valabrique és Hennequin.
Fordította: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Dufauret . . .	Rubos A.	Coralie . . .	Kalocsa R.
Lucienne, neje	Angyal Ilka.	Etienne, társa	Mezei Péter.
Laura	Bácsné.	Buzenol . . .	Hegycsi Gy.
Glapisard . . .	Fenyéri Mór.	Poirol	Czakó V.
Clémence, neje	Turchányi O.	Liane	Menszáros M.
Versaquette . .	László Gy.	Hófehérke . .	Erdélyi E.
Thommerel . .	Palágyi L.	Joseph, inas .	Szadai F.

Kezdete 7 órákor.

NYILTTÉR.***Köszönetnyilvánítás.**

Mélyen megilletődve a sors csapása
által, mely a szeretett férj és felejthetlen
jó apa, nagypapa és rokon

GAÁLLIPÓT

elhunyta által bennünket ért, szívünk mé-
lyéből mondunk köszönetet mindazon isme-
rősöknek, jóbarátoknak, kik részvénytávni-
tásukkal, a ravatalra helyezett koszorúkkal,
és a végtisztességnél személyes megjelené-
sükkel mély fájdalomukat enyhíteni igye-
keztek.

Arad, 1901. január 14.

A gyászoló család.

Válasz Mericskay Sándor urnak,

az Aradi Közlöny vasárnapi számában meg-
jelent nyilttéri közleményre.

Az aradi mészáros és hentes iparosok
szakcsoportja tudomást véve az „Aradi Köz-
löny” igen tisztelt szerkesztősége által meg-
indított kenyérsztási akcióról — elhatározta,
hogy az éhezők részére kiszolgáltató kenyér
mellé szalonnát és tepertőt fog felajánlani.
Ezen czélnak már eleget is tett, mert egy
métermázsza szalonnát és 50 kilogramm tepertőt
gyűjtött össze a jótékony célra. A szakcsoport
nem zárkózik el soha a humanus indítványok
elől, de a dolog természete szerint az ilyen
dolgokat nem a nyilttéri rovatban, hanem sa-
ját gyűlésein szokta elintézni, mert jótékony-
ságot sem parancsszóra nem gyakorol, sem
azzal tündökölni nem akar.

Tisztelettel:

Glück Károly,a mészáros és hentes iparosok
elnöke.**Dr. Sugár Jenő**

ügyvédi irodáját

Aradon, Deák Ferencz-utca 5.
szám alatt**megnyitotta.*** Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal fele-
lőséget a szerk

Könyvvezető

egyszerű s kettős könyvvitelben, német-magyar levelezésben jártas

mérlegképes,

szabad óráira 3448

alkalmazást keres.

Cím: C. H. alatt a kiadóhivatalban.

Magy. kir. államv. igazgatóság.

204325—56300 F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműk, botok, napernyők, és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Arad állomáson f. é. január hó 24-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1901. évi január havában.

Az igazgatóság.

Meghívó.

Az „Első Arad Szt.-Mártoni Takarékpénztár Részvénytársaság”

részvényes tagjait

folyó évi február hó 4-én d. e. 10 órakor

a társaság saját helyiségében tartandó

III. évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Elnök választása.
2. A mérleg előterjesztése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta jövedelem hováfordításának meghatározása.
5. A felmentvény megadása.
6. Igazgatóság választása.
7. Felügyelő bizottság választása.
8. Választmány és pótagok választása.
9. Két jegyzőkönyv hitelesítő választása.
10. Esetleges indítványok.

Kiss János s. k.

a társaság elnöke.

MÉRLEG-SZÁMLA

az „Első Arad-Szt.-Mártoni Takarékpénztár Részvénytársaság” az 1900-iki üzleti évről.

2	Pénztár számla	2297 65		5	Betét számla	90603 81	
3	Váltó számla	211591		6	Részvénytőke sz.	75000	
11	Jelzálog kölcsön számla	3400	217288 65	7	Visszleszámítási számla	38490	
				17	Átmeneti kamatok	1951 65	
				22	Tartalékalap	4586 12	210631 58
					Tiszta nyereség		6657 07
			217288 65				217288 65

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

12	Házbér	440		4	Váltó kamatok és illetek	17819 01	
13	Tiszti fizetések	1433 38		8	Jelzálog kölcsön kamatok	263 50	
14	Irodai költségek	357 36		10	Betét kamatok más intézettől	87 30	18169 81
15	Betét kamatok	5042 69					
16	Visszleszámítási kamatok	1404 98					
20	10% kamatadó	501 72					
24	Adó	1532 61					
27	Tiszteletdíj	800	11512 74				
	Tiszta nyereség		6657 07				
			18169 81				18169 81

Arad-Szt.-Márton, 1900. évi december hó 31-én.

Karl Márton f. k. id. Fakelmann Ferenc s. k. Wittmann Ferenc s. k.
pénztárnok. vezérigazgató. könyvelő.

Kiss János s. k. ifj. Fakelmann Ferenc s. k. Posmeier Ádám s. k.
elnök. aligazgató igazgató.

Kasztner Máttyás, Kugler Márton, Szvidrány Máttyás, Rosenacker József,
igazgatók.

Ezen mérleg, veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk s a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva, mindenben helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság:

Haubeneich Antal s. k. ifj. Hatzlhofer József s. k. Karl József s. k.
fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

Kaupert József s. k. Kilian János s. k. Schneider Antal s. k.
fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

Tisztelt közgyűlés!

A ker. törv. 195. §. és megbízásunknak lelkiismeretesen megfelelvél jelentjük, hogy az „Első Arad-Szt.-Mártoni Takarékpénztár Részvénytársaság” ügykezelését és könyvelését a lefolyt év alatt gyakran megvizsgáltuk és mindig a legnagyobb pontosságot és rendet találtuk.

A mérleg, valamint a nyereség- és veszteség-számlát a fő- és mellékkönyvekkel tételenként összehasonlítottuk és azok helyességéről magunknak teljes meggyőződést szereztünk.

Ezeknek alapján hozzájárulunk az igazgatóság ama előterjesztéséhez, hogy az 1900. évi kimutatott 6657 kor. 07 fill. tiszta nyereségből 5 százalék mint osztalék minden egyes részvényre kiosztassék, vagyis összesen 3750 korona, továbbá adassék jótékony célra 20 korona. e két tételnek a tiszta nyereségből való levonása után még fennmaradó 3287 kor. 07 fill. egész nagyságában a tartalékalaphoz csatolassék.

Az előadottak alapján tisztelettel kérjük a tiszt. közgyűlést, hogy az 1900. évi üzletévre nézve úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kéretnek a tiszt. részvényes tagok, hogy részvényeiket a közgyűlés napja előtt 3 nappal az intézet pénztáránál letétbe helyezték.

Arad-Szt.-Márton, 1901. évi január hó.

A felügyelő-bizottság:

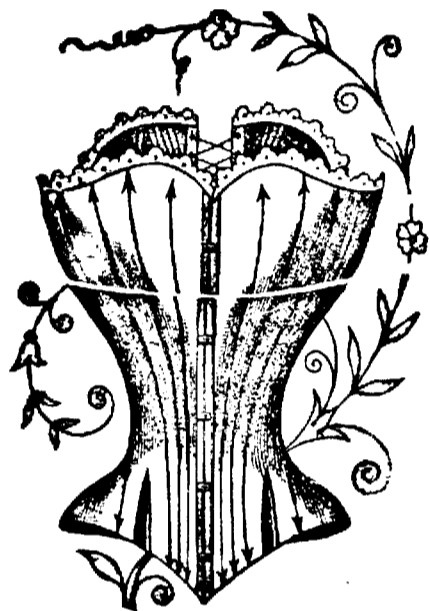
Haubeneich Antal s. k. Ifj. Hatzlhofer József s. k. Karl József s. k.
fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

Kilian János s. k., Kaupert József s. k., Schneider Antal s. k.
f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag.

Utánnomás nem díjaztatik.

A farsangi idényre báli fűzők

minden színben és árban.

Nagyérdemű

Hölgy-közönségnek!

ajánlják dusan berendezett

fűző-raktárukat,
ugyszintén

mérték utáni
készítményeiket.

Kiváló tisztelettel 3441

BRASSAY TESTVÉREK,

Forray-utca.

A farsangi idényre báli fűzők

minden színben és árban.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyszeres és zsírtartó készítmény a

Margit-Créme.

Rövid 1-2 óra alatt szünteti szepit, májfoltot, pattanást, bőrpírt (mitessz) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még káros egyéneknek is üdítő arczszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és osaklis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felölőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykerületi állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ár 50 kr., nagy 1 frt. szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres téglék vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, osaklis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszertkereskedésben.

Aradi vízvezetéki művek részvénytársasága.

Meghívás.

Az aradi vízvezetéki művek részvény társasága

1901. évi január hó 29-én d. e. 10 órakor

Aradon, az aradi első takarékpénztár dísztermében tartandó

V. évi rendes közgyűlésre,

a t. részvényeseket ezenmel meghívja az alapszabályok 13. Száma való figyelemzetéssel. A részvények a közgyűlés napját három nappal megelőzőleg a következő intézeleknél helyezhetők letétbe:

Aradon: A vízvezetéki művek részvénytársaságának (Viztorony)

Az aradi ipar és népbanknál.

Budapestben: A budapesti bankgyűlésűl részvénytársaságánál (V. Fürdő-utca 3.)

Londonban: Lloyd's bank Lim. d.-nél(72. Lombard-Street).

N A P I R E N D :

4. 53 darab részvény kisorsolása és kifizetést határidejének megállapítása iránti határozat. (Alapszabály 7. §.)

5. Alapszabályszentileg bejelentett indítványok tárgyalása.

Arad, 1901. január hó 13-án.

Az igazgatóság.

3449

Azonnal kiadó
üzlethehelyiségek

Forray-utca 7. SZ. a.
azonnal kiadó

2 esimos portáléval ellátott bármely üzlethehelyiségek

helyiségek.

Bővebbet Hajek Antal
üveg- és porcellán kereskedésben Arad, üveg-udvar.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

— Érvényes 1900. május hó 1-től. —

Table with columns for 'Arad—Szeged', 'Arad—Brád', 'Borosjenő—Csermő', and 'Borossebes—Ményháza', including train numbers and departure/arrival times.

Gondoljon mindenki a családjára!

AZ ARADI KÖZLÖNY

3000 koronára

biztosította minden előfizetőjét

baleset ellen.

Aki az **Aradi Közlönyre** 1901. január 1-től előfizet, az az **Aradi Ipar és Népbank** által képviselt **Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságnál** baleset ellen biztosítva van **halál esetére**

= 3000 koronára, =

munkaképtelenség esetére

= 3000 koronára, =

részleges munkaképtelenség esetére pedig a 3000 korona megfelelő hányadára

Az Aradi Közlöny

előfizetői rendes biztosítási **kötvényt kapnak kézhez.**

Bejelentett és igazolt baleset után a kártérítési összeget azonnal kifizeti az

Aradi Ipar és Népbank,

mint a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság aradi vezérügynöksége.

A legnagyobb vidéki napilap most az Aradi Közlöny

Tökéletesen pótol minden fővárosi lapot Arad-, Csanád-, Békés-, Temes-, Torontál- és Hunyad-megyékben.

Megjelenik naponta 12—14 oldalon, vasárnap 24—30 oldalon.